

Załącznik
do Uchwały Nr 637
Rady Miasta Konina
z dnia 20 grudnia 2017 roku

Gminny Program

Opieki nad Zabytkami

Miasta KONINA

na lata 2017 - 2020

Konin, październik 2017 r.

Opracował: Andrzej Łacki

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
1.1. Cel opracowania gminnego programu ochrony zabytków.....	5
1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu ochrony zabytków.....	5
2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego	10
2.1. Narodowa strategia rozwoju kultury na lata 2004-2013.....	10
2.2. Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.....	10
2.3. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa:.....	12
2.3.1. Wielkopolski Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami.....	13
2.3.2. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego.....	13
2.3.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.....	15
2.3.4. Inne dokumenty o zasięgu województwa, których problematyka jest związana z dziedzictwem kulturowym.....	19
3. Zasoby dziedzictwa kulturowego miasta Konina.....	20
3.1. Zabytki nieruchome	20
3.2. Zabytki ruchome	34
3.3. Zabytki archeologiczne.....	36
3.3.1. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków na terenie gminy	36
3.3.2. Stanowiska o własnej formie krajobrazowej.....	36
3.3.3. Opis koncentracji stanowisk archeologicznych łącznie z ich funkcją oraz krótka analiza chronologiczną, uwarunkowania fizjograficzne.....	37
3.3.4. Stan zachowania zabytków archeologicznych oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych.....	43
3.3.5. Uwarunkowania dla zabytków archeologicznych wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	45
3.3.6. Gminna ewidencja zabytków archeologicznych.....	50
4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu Kulturowego.....	51
4.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego.....	51
4.2. Wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	55
4.3. Wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy.....	58
4.4. Wynikające z uwarunkowań ochrony przyrody i równowagi ekologicznej	61
4.5. Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i szczególnych zagrożeń.....	63
5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami.....	64
6. Priorytety i działania dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami	65
7. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.....	77
8. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	78
9. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	79

1. Wstęp

Miasto Konin, położone nad Wartą na skrzyżowaniu szlaków drogowych i wodnych, prawa miejskie uzyskało przed 1285 r. Od XIV stulecia było stolicą powiatu i dekanatu w archidiakonacie i archidiecezji gnieźnieńskiej, także ważnym ośrodkiem rzemiosła i handlu oraz centrum rozległego klucza dóbr królewskich. Jako siedziba starosty niegrodowego jego gospodarcza przeszłość łączy się z dziejami wielu miast i wsi na terenie historycznej Wielkopolski.

Bogate dzieje spajające Konin z losami Wielkopolski, państwa polskiego, Europy, znajduje nie tak nikłe odzwierciedlenie w zachowanym dziedzictwie kulturowym, w nielicznych zabytkach, do których zaliczamy romański słup drogowy z inskrypcją z 1151 r., kościół parafialny św. Bartłomieja z XIV – i przebudowywany w następnych stuleciach, wraz z mansjonarską kaplicą św. Jana Chrzciciela z początku XVII w., kamienicę Zemełki z przełomu XVI/XVII w. oraz zespół zabudowań klasztornych reformatów z XVIII w. Dziewiętnastowieczną architekturę reprezentują następujące budynki: ratusz z przyległymi jatkami miejskimi, siedziba starostwa, zespół budynków synagogi (synagoga, ogrodzenie), kościół ewangelicki i kilka kamienic.

Rozwój przestrzenny miasta w XX w., związany z funkcjonowaniem odkrywek węgla brunatnego i zakładami produkcji paliwowo-energetycznej oraz Huty Aluminium Konin, spowodował włączenie w jego granice administracyjne kilku wsi, w tym Czarkowa z osadą Glinka, Chorzonia, Gosławic, Łężyna, Malińca, Marantowa, Morzysławia, Niesłusza, Pątnowa, Sulanki, Wilkowa, Zalesie i innych. Pod względem powierzchni jest to jedno z największych miast Wielkopolski.

Przeszłość osad wiejskich włączonych w granice administracyjne miasta jest również interesująca. Zainteresowanie budzi gotycki kościół św. Andrzeja Apostoła w Gosławicach, będący szczególnym przykładem architektury semantycznej z początków XV w. W historyczny pejzaż Gosławic i ich sylwetę wpisuje się w znacznym stopniu zrekonstruowana bryła zamku – rezydencji rodowej Godziembów, wzniesionej przez Andrzeja Łaskarzyca z Gosławic, biskupa poznańskiego (zm. 1426).

Królewska wieś Morzysław od średniowiecza była siedzibą parafii dla wsi położonych na prawym brzegu Warty. Tutejsza świątynia wzniesiona na przełomie XIX/XX również jest świadectwem obecności tej miejscowości w naszej narodowej historii od czasów średniowiecza aż po współczesność.

Zachowane zabytki sztuki tylko w niewielkim stopniu odzwierciedlają te europejskie powiązania miasta. Konieczne zatem staje się zachowanie pozostałych obiektów w takim stanie, aby stanowiły świadectwo dziejów miasta.

1.1. Cel opracowania gminnego programu ochrony zabytków

Cele gminnego programu ochrony zabytków wynikają z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 ze zm.)

Art. 87. ustawy stanowi, że podstawowymi celami programu, o którym mowa, są:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Program jest kolejnym dokumentem, który uwzględnia znowelizowane akty prawne, kierunki działań oraz ich realizacje wynikające z *Programu opieki nad zabytkami Miasta Konina na lata 2010-13*.

1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu ochrony zabytków

Zabytki zostały objęte ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela (art. 5, art. 6 ust. 1 i art. 86 Konstytucji RP)

Ponadto, najważniejszymi aktami prawnymi dotyczącymi opracowania programu, są dwie ustawy:

■ Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 ze zm.) która nakłada na gminę następujące obowiązki i uprawnienia:

- a) prawo utworzenia przez radę gminy (po uprzednim zasięgnięciu opinii konserwatora zabytków) parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej (art.16),
- b) obowiązek uwzględniania w strategii rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (art. 18 i 19),
- c) obowiązek uzgadniania projektów i zmian planów zagospodarowania przestrzennego z wojewódzkim konserwatorem zabytków (art. 20),
- d) obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (art. 22 ust. 4),
- e) przyjmowanie zawiadomień o znalezieniu w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem oraz powiadomienie o tym fakcie wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 32 ust.1 pkt 3 i ust.2),
- f) przyjmowanie zawiadomień o przypadkowym znalezieniu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem archeologicznym i powiadomienie o tym fakcie wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 33 ust. 1 i 2),
- g) sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich i budowlanych przy zabytku, do którego gmina posiada tytuł prawny (art. 71 ust. 1 i 2)
- h) prawo udzielania przez organ stanowiący gminy, na zasadach określonych w podjętych uchwałach, dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (art. 81),
- i) obowiązek sporządzenia przez wójta gminy na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87 ust.1),

- j) obowiązek sporządzenia i przedstawienia radzie gminy sprawozdania z realizacji programu (art. 87, ust. 5).
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., nr 1875, ze zm.). Ustawa przewiduje, że do zakresu działania i zadań gminy należy, zgodnie z Art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty.
W szczególności zadania własne obejmują między innymi sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
 - ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz.U.z 2017r., poz. 519, ze zm.), określa, że przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko należy dokonać analizy i oceny oddziaływania m.in. na obiekty zabytkowe. W przypadku odstąpienia od przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, ustawa nakłada obowiązek sprawdzenia, czy decyzja o odstąpieniu uwzględnia obszary mające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego.
 - ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073). Zapisy ustawy określają, iż podczas sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego należy uwzględnić obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Ustawa nakłada na samorządy obowiązek zawiadomienia konserwatora zabytków o przystąpieniu do sporządzania studium i planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględnienia wniosków konserwatorskich oraz uzgodnienia dokumentów.
 - ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2016 r., poz. 2134 ze zm.). Zgodnie z art. 83 a, ust. 1 ustawy, zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków - wojewódzki konserwator zabytków.

- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2016 r., poz. 2147 ze zm.). Ustawa określa (w art. 13), iż pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga sprzedaż, zamiana, darowizna lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, stanowiącej własność jednostki samorządu terytorialnego i Skarbu Państwa (za wyjątkiem nieruchomości będących we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych). W myśl art. 29, jeżeli przedmiotem umowy o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste jest nieruchomość wpisana do rejestru zabytków, przy określaniu sposobu korzystania z niej, można nałożyć na nabywcę obowiązek odbudowy lub remontu położonych na niej obiektów zabytkowych. Przy sprzedaży nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, ustaloną cenę obniża się o 50 % (art. 68). Właściwy organ, może za zgodą odpowiednio wojewody, rady lub sejmiku, podwyższyć lub obniżyć tę bonifikatę.

- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz.U. 2017, poz. 1332 ze zm.), Art. 5 ust. 1, pkt 7 oraz ust. 2. Obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyтым stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską.
Zgodnie z Art. 30 ust. 2. do zgłoszenia robót budowlanych należy dołączyć, w zależności od potrzeb, pozwolenia, uzgodnienia i opinie wymagane odrębnymi przepisami, np. wojewódzkiego konserwatora zabytków.
Art. 30 ust. 7. określa, iż właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować m.in. pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków.
Art. 39 ustawy określa, iż:
 - prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków,

- pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydane po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków,
- w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów nie wpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Ponadto istotnymi z punktu widzenia uregulowań prawnych dla ochrony zabytków na terenie gmin należą inne ustawy, w tym :

- ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 2017 r., poz. 972 ze zm.),
- ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2017 r., poz. 912),
- ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. z 2012 r. poz. 642 ze zm.),
- ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 862 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 ze zm.),
- ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1506 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, tzw. Ustawa Krajobrazowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 ze zm.).

2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa Kulturowego

2.1. Narodowa strategia rozwoju kultury na lata 2004-2013 wraz z uzupełnieniem na lata 2004-2020 (przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 21.09.2004 r.)

Głównym celem strategicznym jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturowego regionów w Polsce poprzez m.in. zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywną ochronę zabytków. Wśród kierunków działań wymieniono kompleksową rewaloryzację obiektów zabytkowych, ich adaptację na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, społeczne, zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości, promocję potencjału kulturowego regionów.

Instrumentem realizacji strategii jest Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego”. Wśród najważniejszych celów strategicznych państwa z sferze ochrony zabytków wymieniono:

- przygotowanie skutecznego systemu prawno-finansowego wspierania ochrony i opieki nad zabytkami,
- podjęcie prac nad kompleksowym systemem edukacji na rzecz dziedzictwa,
- poszukiwanie instrumentów wzmacniających efekty działalności służb konserwatorskich,
- intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zachowania zabytków nieruchomych.

2.2. Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2014-2017 przyjęty został Uchwałą Rady Ministrów Nr 125/2014 z dnia 24.06.2014 r.

W *Krajowym programie* dokonano diagnozy stanu ochrony zabytków w Polsce w trzech podstawowych płaszczyznach:

- organizacji i zadań organów ochrony zabytków w Polsce,

- stanu zachowania zabytków, w tym roli i znaczenia form ochrony zabytków oraz systemów informacji o zabytkach,
- komunikacji, porozumienia i współpracy w obszarze ochrony zabytków.

W przyjętym dokumencie określony został cel główny, jakim jest wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków. Celowi głównemu przyporządkowano cele szczegółowe i kierunki działania.

1. Wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

- porządkowanie rejestru zabytków nieruchomych,
- przygotowanie ratyfikacji *Konwencji UNESCO ds. ochrony dziedzictwa podwodnego*,
- wypracowanie jednolitych standardów działania konserwatorskiego w odniesieniu do wybranych typów i kategorii zabytków nieruchomych,
- wzmocnienie instrumentów ochrony krajobrazu kulturowego,
- opracowanie diagnozy prawnej ochrony zabytków ruchomych,
- opracowanie kompleksowego raportu o stanie zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków,
- realizacja badań w ramach AZP na obszarach szczególnie istotnych ze względu na zagrożenia dla dziedzictwa archeologicznego.

2. Wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków. Cel ten będzie realizowany poprzez:

- zwiększenie efektywności zarządzania i ochrony zabytków poprzez wdrażanie infrastruktury informacji przestrzennej o zabytkach,
- wypracowanie standardów pozwalających na lepszy przepływ informacji pomiędzy organami ochrony zabytków a społecznościami żyjącymi w otoczeniu zabytków objętych ochroną,
- podniesienie jakości procesów decyzyjnych w organach ochrony zabytków,
- merytoryczne wsparcie samorządu terytorialnego w ochronie zabytków.

3. Tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji. Cel ten realizowany będzie poprzez:
 - przygotowanie ratyfikacji *Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie znaczenia dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa*, Faro 2005,
 - budowanie świadomości społecznej dotyczącej funkcji dziedzictwa kulturowego jako podstawy kształtowania tożsamości narodowej i społeczności lokalnych,
 - promocja zasobu dziedzictwa za pośrednictwem Internetu,
 - zwiększenie i ułatwienie dostępu do zasobu dziedzictwa.

2.3. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa:

Program opieki nad zabytkami miasta Konina zgodny jest z założeniami zawartymi w dokumentach o charakterze strategicznym, sporządzonymi na poziomie samorządu województwa wielkopolskiego:

- Programie Opieki nad Zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2013- 2016. Uchwała nr XXXVIII/763/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 października 2013 r.,
- Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku, Uchwała nr XXIX/559/2012 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 19 grudnia 2005 r.,
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Uchwała nr XLII/628/2001 z 26.11.2001, zmienionej uchwałą XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 26 kwietnia 2010 r.,
- Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Wielkopolskim do 2020 r. Uchwała nr XVIII/481/16 z 25 kwietnia 2016 r. Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Jest to aktualizacja Strategii przyjętej dnia 27 czerwca 2007 r., która obejmowała okres do 2013 r.
- Wielkopolskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020 (WRPO 2014+). Uchwała Zarządu Województwa Wielkopolskiego nr 76/2015 z 27 stycznia 2015 r.,
- Strategii Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Uchwała nr LI/774/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 października 2010 r.

2.3.1. Wielkopolski Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami

Zadaniem podstawowym Samorządu Województwa Wielkopolskiego jest zapewnić prawidłowego stanu zachowania obiektom zabytkowym: nieruchomym, ruchomym i archeologicznym, znajdującym się w jego władaniu. Zrealizowanie podstawowych celów Wielkopolskiego Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami wymaga podjęcia określonych działań:

- działania zmierzające do poprawy stanu zachowania zabytków,
- ochrona zabytków z uwzględnieniem krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków,
- promocja dziedzictwa kulturowego województwa wielkopolskiego,
- upowszechnianie wiedzy o regionie.

2.3.2. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego

Zaktualizowana „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020” jest dokumentem opracowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, a przyjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 17 grudnia 2012 r. Uchwałą Nr XXIX/559/12.

Strategia określa uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju województwa. Ustalenia zawarte w cyt. dokumencie stanowią podstawę do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, przez co mają bezpośredni wpływ na zachowanie i poprawę jakości krajobrazu kulturowego. Zakłada konieczność wyznaczenia w planie zagospodarowania przestrzennego terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego, które należy wesprzeć pakietem pomocy ułatwiającej wykorzystanie tego czynnika. Wsparcie powinno objąć, z jednej strony rewitalizację obiektów, a z drugiej, przedsiębiorczość budowaną na wykorzystaniu tego sektora, szczególnie w turystyce.

Generalnym celem „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego” jest poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej, skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców. Cel ten będzie realizowany przy pomocy celów strategicznych i operacyjnych.

W ramach celu strategicznego „Zwiększenie spójności województwa” określony został cel operacyjny „Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego”. Środowisko kulturowe może być dla wybranych obszarów istotnym czynnikiem aktywizacji gospodarczej i budowania lokalnych przewag konkurencyjnych. Na wielu obszarach jest ono jedynym realnym czynnikiem wzrostu.

Cel ten realizowany powinien być przede wszystkim przez następujące kierunki działań:

- kompleksowe programy rewitalizacji i aktywizacji gospodarczej wykorzystującej walory kulturowe,
- tworzenie parków kulturowych,
- promocja terenów o wybitnych walorach kulturowych,
- odnowa obiektów dziedzictwa kulturowego.

Cel strategiczny zakładający „Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa” ma być realizowany poprzez cel operacyjny „Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego”

Jednym z fundamentów kapitału społecznego jest tożsamość regionalna, otwartość na inne kultury oraz tolerancja. Bez poczucia tożsamości i znajomości własnej kultury nie można budować więzi społecznych. Rozwój społeczny, w tym tożsamość kulturowa, jest ważnym czynnikiem kształtowania konkurencyjności regionu.

Wielkopolska może być regionem, który nie tylko wspiera wewnętrzny rozwój kulturalny, ale również przyciąga jednostki kreatywne, działające w przestrzeni kultury poprzez stworzenie wizerunku regionu otwartego na mobilność idei oraz odmienne wzorce i wartości kulturowe.

Cel ten realizowany powinien być przede wszystkim przez następujące kierunki działań:

- promocja kultury regionalnej,
- poprawa warunków dla utrwalania tożsamości oraz upowszechniania dorobku kultury lokalnej i regionalnej,
- ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz historycznego regionu,
- wsparcie rozwoju kultury jako jednego z kreatywnych sektorów gospodarki regionu i rozwój przedsiębiorczości w tej dziedzinie,
- wzmocnienie pluralizmu kulturowego jako rozwojowej przeciwwagi dla dziedzictwa kulturowego regionu,
- stymulacja przepływu treści kulturowych (transfer międzykulturowy) oraz

wewnętrznej innowacji w sferze kultury, jako niezbędnych czynników rozwoju kultury,

- zmniejszanie przestrzennych, społecznych i ekonomicznych dysproporcji w dostępie do kultury.

2.3.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego sporządzony na okres perspektywiczny do roku 2020, uchwalony przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XLII/628/2001 z dnia 26 listopada 2001 roku, zmieniony Uchwałą Nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r.

W rozdz. „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego. Uwarunkowania wewnętrzne”, pkt 18 „Kultura i dziedzictwo narodowe” podkreślono wartość tożsamości regionalnej. Oparta na tradycji regionalnej i najważniejszych cechach wyróżniających region terytorialnie, historycznie, społecznie i kulturowo jest ważnym elementem dziedzictwa kulturowego.

Omówiono wielkości zachowanej substancji zabytkowej w regionie: stanowiska archeologiczne, zabytki architektury i budownictwa, pomniki historii, parki kulturowe, wymieniając najcenniejsze, charakterystyczne dla poszczególnych epok. Podkreślono konieczność powołania nowych parków kulturowych, które mogą stanowić podstawy do sporządzenia i wdrożenia strategii promocji kultury województwa wielkopolskiego oraz mogą stać się czynnikiem dla rozwoju turystyki opartej o wartości krajobrazu i kultury. Jednym z najważniejszych elementów generujących rozwój turystyki są szlaki kulturowe. Bogata przeszłość historyczna i kulturowa Wielkopolski stwarza wiele możliwości do przeprowadzenia szlaków kulturowych, a tym samym promocji Wielkopolski w skali lokalnej, krajowej czy międzynarodowej.

W rozdz. 31. „Ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego” wymieniono najważniejsze nurty działania, mające na celu osiągnięcie optymalnego stanu środowiska kulturowego:

- ochrona istniejących zasobów materialnych i duchowych,
- kreowanie nowych jakości w obrębie poszczególnych dziedzin składających się na kulturę, a zwłaszcza kreowanie nowej przestrzeni,

- kształtowanie świadomości – upowszechnianie wiedzy o środowisku kulturowym Wielkopolski wśród mieszkańców regionu, kraju i za granicą.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego szczególne znaczenie ma ochrona obszarowa, a więc ochrona całych układów przestrzennych miast i wsi, ochrona krajobrazów kulturowych w parkach kulturowych i w strefach kulturotwórczych, szlaków kulturowych oraz pojedynczych obiektów.

Najważniejsze działania w ramach ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w ramach planowania przestrzennego to:

- zwiększenie nakładów na ochronę dziedzictwa kulturowego, zarówno w budżecie państwa, jak i budżetach samorządowych,
- wpisanie do rejestru zabytków wszystkich zachowanych założeń i układów urbanistycznych,
- poszerzenie ewidencji zasobów dziedzictwa kulturowego województwa wielkopolskiego. Konieczne jest umożliwienie publicznego dostępu do ewidencji w formie elektronicznej,
- dalsze prowadzenie archeologicznych badań osadniczych,
- wzbogacanie dokumentacji dotyczącej obiektów dziedzictwa kulturowego, w szczególności: opisów, szkiców, map i opracowań obiektów oraz digitalizacji danych i ich udostępnianie w formie elektronicznej,
- promocja szlaków kulturowych, parków kulturowych, pomników historii, a także obiektów wpisanych na listy dziedzictwa europejskiego,
- podnoszenie wizerunku województwa jako produktu turystycznego, poprzez prawidłową informację turystyczną w celu dotarcia do określonych atrakcji turystycznych.

W rozdz. 31.1.1. „Ochrona układów urbanistycznych i ruralistycznych” wymieniono elementy, które jej podlegają: rozplanowanie ulic, rynków i placów miejskich, parametry kwartałów, pasma zieleni, dominanty przestrzenne, panoramy, osie widokowe oraz wszelkie formy specyficznej zabudowy miejskiej. Ochrona układów przestrzennych, urbanistycznych i ruralistycznych powinna być rozpatrywana wraz z nawarstwieniami kulturowymi w których obecna jest cała sekwencja dziejów. Jest to działanie niezbędne dla zachowania ciągłości historycznej tworzenia się sieci osadniczej.

Sprzymierzeńcem systemowych działań wspierających może się stać aspekt ekonomiczny w postaci korzyści gospodarczych uzyskiwanych z turystyki na terenach o atrakcyjnych i zadbanych śródmieściach – pojedynczych wybitnych obiektach z historycznym tłem kulturowym, nadającym całości oczekiwany klimat.

Podobny system powinien objąć również układy ruralistyczne. Ochrona kompleksowa architektury wiejskiej jest możliwa do zrealizowania na terenach, których głównym motorem rozwoju stanie się turystyka. Właściwą formą ochrony jest adaptowanie zabytkowych obiektów architektury wiejskiej na obiekty rekreacji indywidualnej. Najwartościowsze obiekty, dla których nie da się zapewnić ochrony w istniejących zespołach zabudowy, powinny się znaleźć w skansenach. Z uwagi na brak możliwości przetrwania wszystkich zabytków architektury wiejskiej, niezbędne jest systematyczne dokumentowanie obiektów o wartościach historycznych i estetycznych.

W rozdz. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Polityka przestrzenna”, pkt 29 „Polityka poprawy efektywności struktur przestrzennych” przedstawiono zbiór najważniejszych zasad, mających na celu uzyskiwanie optymalnych efektów w zagospodarowaniu przestrzeni. Ład przestrzenny to takie zagospodarowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Ład przestrzenny można uzyskać m. in. przez:

- przestrzeganie wytycznych konserwatorskich w zakresie poszczególnych obiektów objętych ochroną jak również zasad zagospodarowania zabytkowych układów urbanistycznych,
- kontynuowanie architektury wiejskiej przy założeniu, że tradycyjny nurt architektury lokalnej regionu nie powinien mieć prawa wyłączności, ale powinien stanowić ważny wyróżnik dla zachowania regionalnej specyfiki. Na terenach szczególnie cennych krajobrazowo należy unikać realizacji projektów odległych stylistycznie, pochodzących z kulturowo odmiennych regionów,
- ochronę krajobrazu, szczególnie w rejonach o najwyższych walorach przyrodniczych i kulturowych.

Dla kształtowania przestrzeni miejskich przyjęto m.in. następujące zasady:

- ochrona dziedzictwa kulturowego, tożsamości i tradycyjnych elementów środowiska miejskiego, takich jak: zabytkowe dzielnice, budynki, dominanty przestrzenne, panoramy, tereny zielone i tereny otwarte; respektowanie zaleceń wynikających z przepisów ochronnych i poszerzanie ochrony prawnej,
- wykorzystywanie atutów wynikających z ukształtowania terenu, osi widokowych, dominant przestrzennych, panoram,
- podnoszenie wymogów architektonicznych, szczególnie w stosunku do obiektów realizowanych na obszarach śródmieść oraz w pobliżu terenów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych,
- podejmowanie opracowań planistycznych dotyczących rewaloryzacji przestrzeni miejskich.

Dla kształtowania obszarów wiejskich przyjęto m. in. następujące zasady:

- ochrona charakterystycznych układów ruralistycznych oraz zespołów sakralnych, pałacowo-parkowych, folwarków, ochrona zabytkowych budynków mieszkalnych, gospodarczych, wiatraków, remiz, szkół, kuźni, młynów, gorzelnii i innych elementów specyficznych dla architektury wiejskiej np. kapliczek i krzyży,
- poszanowanie kształtowanej tradycyjnie różnorodności form osadnictwa wiejskiego w poszczególnych rejonach,
- twórcze wykorzystywanie wzorców architektury lokalnej przy formułowaniu warunków dla projektowanej zabudowy, odwoływanie się do architektury regionalnej Wielkopolski, preferowanie rodzimych materiałów budowlanych oraz tradycyjnych elementów małej architektury.

W rozdz. 31.3. „Promowanie świadomości regionalnej Wielkopolski” uznano, że do zaistnienia Wielkopolski jako regionu atrakcyjnego kulturowo, niezbędne jest intensywne promowanie wiedzy o środowisku kulturowym regionu. Działania na rzecz promowania świadomości regionalnej Wielkopolski mają na celu pobudzenie aktywności lokalnych środowisk, przywrócenie etosu wielkopolskiego oraz pielęgnowanie regionalizmu, tzw. „małych ojczyzn”, m.in. poprzez:

- promowanie gwary, obyczajów, potraw, strojów, lansowanie folklorystycznych zespołów tanecznych,
- kształtowanie otwartości wobec innych mniejszości i kultur, prezentowanie ich dorobku kulturowego,

- organizowanie jarmarków, pokazów tradycyjnego rzemiosła, konkursów związanych z tematyką regionalną.

2.3.4. Inne dokumenty o zasięgu województwa, których problematyka jest związana z dziedzictwem kulturowym.

W **Strategii rozwoju turystyki w Województwie Wielkopolskim**, przyjętej przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego 25 kwietnia 2016 r., wśród priorytetów i celów rozwoju turystyki w Województwie Wielkopolskim wskazany został cel strategiczny - Rozwój produktów turystyki kulturowej.

Cele operacyjne dotyczą:

- Rozwoju szlaków turystyki kulturowej, w szczególności Szlaku Piastowskiego
- Zachowania dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń
- Propagowanie rozwoju turystyki kulturowej
- Poprawa dostępu do informacji o obiektach i wydarzeniach kulturalnych
- Rozwój i promocja kulinarnego dziedzictwa regionu.

3. Zasoby dziedzictwa kulturowego miasta Konina

Obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Konina.

Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków wynika z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Gminna ewidencja zabytków dla miasta Konina została opracowana w 2008 r.

W roku 2014 dokonano aktualizacji gminnej ewidencji zabytków nieruchomości. Wykonano karty adresowe obiektów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych i wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

3.1. Zabytki nieruchome

UKŁAD URBANISTYCZNY, 2 poł. XIII – XIX.

Rej. Zab.: A-56/558 z dn. 7 kwietnia 1956 r.

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. BARTŁOMIEJA, ul. Kościelna:

a. kościół, mur., 2 poł. XIV, XV, rozbud. 1607,

Rej. Zab.: A-66/48 z dn. 1 lutego 1965 r. i 997/Wlkp./A z dn. 9 czerwca 2016 r.

b. dzwonnica, mur., 1873,

c. plebania nr 1, mur., 1911,

d. dom parafialny nr 2, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-130/718 z dn. 11 września 1969 r.

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO, ul. Dąbrowskiego:

a. kościół, mur., 1852-1854, przeb. 1906-1909,

Rej. Zab.: A-358/100 z dn. 10 sierpnia 1984 r. i 717/Wlkp/A z dn. 12 listopada 2008 r.

b. ogrodzenie od strony wschodniej i północnej, mur.-żel., ok. poł. XIX,

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 12 listopada 2008 r.

c. cmentarz przykościelny, poł. XIX w.,

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 12 listopada 2008 r.

d. plebania nr 1, mur., 1840, rozbud. 1920,

Rej. Zab.: A-129/716 z dn. 10 września 1969 r. 717/Wlkp/A z dn. 12 listopada 2008 r.

e. ogrodzenie plebanii od strony północnej, mur., ok. 1840,

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 12 listopada 2008 r.

f. ogród przy plebanii, ok. poł. XIX w.

Rej. Zab.: 717/Wlkp/A z dn. 12 listopada 2008 r.

ZESPÓŁ SYNAGOGI, ul. Mickiewicza:

a. synagoga nr 2, ob. nie użytkowana, mur., 1832, rozbud. 1883,

Rej. Zab.: A-96/246 z dn. 17 września 1968 r.

b. brama i ogrodzenie, 1 poł. XIX.

ZESPÓŁ KLASZTORNY FRANCISZKANÓW REFORMATÓW, ul.

Reformacka:

a. kościół p.w. św. Magdaleny, mur., 1727,

Rej. Zab.: A-71/54 z dn. 5 lutego 1965 r.

b. klasztor nr 2, mur., 1727-1733, 1956,

Rej. Zab.: A-71/54 z dn. 5 lutego 1965 r.

c. brama, mur., 2 poł. XVIII,

Rej. Zab.: A-71/54 z dn. 5 lutego 1965 r.

d. budynek gospodarczy, ob. dom nr 8, 2 poł. XVIII, XIX, przebud. XX,

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. ANDRZEJA AP, ul. Gosławicka:

a. kościół, mur., pocz. XV, zniszczony k. XVII, odbud. 1755-1775, wieżyczka na sygnaturkę i szczyty kaplic 1898-1900,

Rej. Zab.: A-33/392 z dn. 2 września 1953 r.

b. brama-dzwonnica, mur., 1898-1900,

- c. plebania nr 38, mur., 1 poł. XIX,
- d. dom parafialny nr 5, mur., l. 30 XX.

ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. WOJCIECHA, ul. Portowa:

Rej. Zab.: 741/Wlkp/A z dn. 31 marca 2009 r.

- a. kościół, mur., 1785, przebud. 1884, 1905-1914,
- b. dzwonnica, mur., 1902,
- c. brama główna, mur., XIX/XX,
- d. ogrodzenie z dwiema furtkami, mur., XIX/XX,
- e. cmentarz przykościelny, XIV/XV.

KAPLICZKA, ul. Brzozowa, mur., ok. 1900, odbud. 1946.

KAPLICZKA, ul. Grójecka/Strażacka, mur. ok. 1920, odbud. 1949.

KAPLICZKA, ul. Jana Pawła II 21, mur., 1947.

KAPLICZKA, ul. Kleczewska, mur., 1945.

KAPLICZKA, ul. Kolska, mur., k. XIX, zniszcz. 1941, odbud. 1946.

KAPLICZKA, ul. Laskowiecka/Jana Pawła II, mur. k. XIX.

KAPLICZKA, ul. Leśna/Okólna, mur., 1 ćw. XX, zniszczona 1940, odbud. 1948.

KAPLICZKA, ul. Poznańska, mur., ok. 1926, odbud. 1946.

KAPLICZKA, ul. Skrótowa, mur., k. XIX.

KAPLICZKA, ul. Zagórowska, mur., ok. 1935.

ZESPÓŁ CMENTARZA KATOLICKIEGO, ul.Kolska:

a. cmentarz, 1824,

b. ogrodzenie z bramą, mur., 1830.

ZESPÓŁ CMENTARZA KATOLICKIEGO, ul. Staromorzysławska:

Rej. Zab.: A-495/236 z dn. 21 lutego 1994 r.

a. cmentarz, 1 poł. XIX,

b. ogrodzenie z bramą, mur., pocz. XX.

CMENTARZ KATOLICKI, ul. Główna, poł. XIX.

Rej. Zab.: A-489/230 z dn. 16 listopada 1993 r. (1 kwatera)

ZESPÓŁ CMENTARZA EWANGELICKIEGO, ul. Kolska:

Rej. Zab.: A-476/217 z dn. 20 lipca 1992 r.

a. cmentarz, 1846,

b. ogrodzenie z bramą, mur., 1850.

CMENTARZ ŻYDOWSKI, ul. Nadrzeczna, 1847.

CMENTARZ WOJENNY, ul Szpitalna, 1914.

Rej. Zab.: A-28/Wlkp/A z dn. 5 maja 2000 r.

SŁUP DROGOWY, ul. Kościelna, piaskowiec, 1151.

Rej. Zab.: A-32/387 z dn. 2 września 1953r., 996/Wlkp/A z dnia 08.06.2016 r.

ZAMEK, ob. Muzeum Okręgowe, ul. Muzealna nr 6, mur., 1 poł. XV, mury obronne

2 poł. XV, rozbud. poł. XIX, zrujnowany poł. XX, odbud. 1975-1986.

Rej. Zab.: A-35/405 z dn. 11 listopada 1953 r.

POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU KOSZAR:

a. budynek sztabowy, ob. dom mieszkalny, ul. Kaliska, 20, mur., ok. 1920,

b. ujeżdżalnia, ob. Fundacja Mielnica, ul. Zagórska 3a, mur., pocz. XX.

RATUSZ, ul. Wiosny Ludów 6, mur., pocz. XIX.

Rej. Zab.: A-34/392 z dn. 2 września 1953r.

STAROSTWO POWIATOWE, ob. Urząd Miejski, pl. Wolności 1, mur., poł. XIX.

Rej. Zab.: A-120/707 z dn. 5 sierpnia 1969r.

SZKOŁA POWSZECHNA, ob. szkoła podstawowa, ul. Kolska 2, mur., 1929, rozbud. 1948 r.

SZKOŁA POWSZECHNA, ob. Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Wodna 1, mur., 1930.

SZKOŁA, ul. Staffa 5, pocz. XX.

SZPITAL ŚW. DUCHA, ob. szkoła, ul. Kolska 1, mur., ok. 1825, rozbud. k. XIX.

SZPITAL MIEJSKI, ob. ob. Fundacja Mielnica, ul. Szpitalna 43, mur., pocz. XX.

KASA POWIATOWA, ob. dom, ul. Urbanowskiej 8, mur., 1912.

ZAJAZD „POD JELENIEM”, ob. dom, ul. 3 Maja 82, mur., 1830.

Rej. Zab.: A-79/71 z dn. 23 lutego 1965r.

ZAJAZD, ob. Urząd Miejski, pl. Wolności 4, mur., 1840.

Rej. Zab.: A-77/68 z dn. 20 lutego 1965r.

JATKI MIEJSKIE, ob. sala UM, ul. Wiosny Ludów 6, mur., 1830.

DOM POWIATOWEGO ZARZĄDU ZWIĄZKU STRZELECKIEGO, ob. szkoła muzyczna, ul. 3 Maja 50, mur., ok. 1936.

CECH RZEMIOSŁ RÓŻNYCH, ul. 3 Maja 48, mur., l. 30. XX.

REMIZA STRAŻACKA, ul. Muzealna, mur., 1924.

ROGATKA, ob. restauracja, ul. Wojska Polskiego, mur., k. XIX.

ROGATKA, ob. punkt usługowy, ul. 3 Maja, drewn.-mur., 1 poł XIX, XX.

PARK MIEJSKI im. CHOPINA, ul. Kościuszki, ok. 1832.

PARK DWORSKI, ul. Skrótowa, 2 poł. XIX.

Rej. Zab.: A143/Wlkp/A z dn. 19 sierpnia 2003 r.

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY, ul. Przemysłowa/Gospodarcza:

a. dwór nr 4, mur., 2 poł. XIX, rozbud. pocz. XX,

Rej. Zab.: A-362/104 z dn. 10 sierpnia 1984 r.

b. park, 2 poł. XIX,

Rej. Zab.: A-362/104 z dn. 10 sierpnia 1984 r.

c. stodoła, mur., pocz. XX,

d. spichlerz, mur., k. XIX,

e. stelmacharnia, kuźnia, ob. kuźnia i dom, mur., k. XIX,

POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU DWORSKIEGO:

a. spichlerz, ob. muzeum, ul. Gotycka, mur., 1838, przebud. 1965,

Rej. Zab.: A-161/964 z dn. 5 marca 1970 r.

b. gorzelnia, ul. Gosławicka 42, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-401/143 z dn. 18 stycznia 1988 r.

ZESPÓŁ FABRYKI MASZYN I NARZĘDZI ROLNICZYCH REYMONDA,

ul. Nadbrzeżna: (ob. Roltrans Holding Polska S.A.)

Rej. Zab.: A-433/175 z dn. 24 marca 1990 r.

a. hala produkcyjna I, mur., 2 poł. XIX,

b. hala produkcyjna II, mur., 2 poł. XIX,

c. warsztat, mur., 2 poł. XIX,

d. wieża ciśnień, mur., 2 poł. XIX,

e. kuźnia, mur., 2 poł. XIX,

f. willa właściciela, (nieużytkowana), ul. Wojska Polskiego 5, mur., 1880

WIEŻA CIŚNIENÍ, ob. Galeria Sztuki, ul. Kolejowa 1 a, mur., 1924 r.

WIEŻA CIŚNIENÍ, ul. Parowozownia, mur., ok. 1935.

ELEKTROWNIA I ŁAŻNIA MIEJSKA, ob. budynek administracyjno-handlowy, ul. Staszica nr 15/Kilińskiego 11, mur., 1916.

ZESPÓŁ CUKROWNI GOSŁAWICE:

- a. budynek administracyjny, ob. mieszkalny, ul. Cukrownicza 15, mur., 1912,
- b. willa, ul. Łężyńska 1, mur., ok. 1926,
- c. willa, ob. przedszkole, ul. Pałacowa 2, mur., ok. 1930, przebud. 1960,
- d. willa, ul. 150-Lecia Cukrownictwa 1, mur., ok. 1930,
- e. dom, ul. Pałacowa 1, mur., 1912,
- f. park, pocz. XX.

ZAKŁAD REKTYFIKACJI SPIRYTUSU SZPILFOGEL I WALDMAN,
ul. Kolska 3 a:, mur., 1894, odbud. po pożarze 1898, rozbud. 1907-1909.

MŁYN, ul. Poznańska nr 32, mur., 1920.

MOST, 1905-1909 w Opaleniu na Wiśle, zdemontowany 1927, 2 przęsła zamontowane w Koninie 1934.

Rej. Zab.: 926/Wlkp/A z dn. 21 marca 2014 r.

ul. Bydgoska

DOM NR 7, mur., l. 20-30. XX.

ul. Dąbrowskiego

DOM NR 9, mur., k. XIX.

DOM NR 13, mur., 1929.

DOM NR 16, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 20, mur., 1912.

DOM NR 35, mur., ok. 1920.

ul. Jędrzejewskiego

DOM NR 37, mur., ok. 1925.

ul. Kaliska

DOM NR 4, mur., pocz. XX.

DOM NR 5, mur., 1 ćw. XX.

ul. Kilińskiego

DOM NR 2, mur., k. XIX.

DOM NR 14, mur., 1910.

ul. Kolejowa

DOM NR 10, mur., ok. 1942.

DOM NR 12, mur., ok. 1942.

DOM NR 14, mur., ok. 1942.

DOM NR 16, mur., ok. 1942.

DOM NR 18, mur., ok. 1942.

DOM NR 20, mur., ok. 1942.

DOM NR 22, mur., ok. 1942.

ul. Kolska

DOM NR 8, mur., k. XIX.

DOM NR 27, mur., ok. 1930.

DOM NR 30, mur., 1911.

DOM NR 36, mur., pocz. XIX.

DOM NR 39, mur., pocz. XIX.

DOM NR 40, mur., szach., 1 poł. XIX.

ul. Kościuszki

DOM NR 33, mur., ok. 1930.

DOM NR 42/44, mur., 1928.

ul. Kramowa

DOM NR 1, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 3, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 5, mur., 1930.

u l. 1 M a j a

DOM NR 11 a, ob. hotel i restauracja, mur., l. 20-30. XX.

Rej. Zab.: A-537/278 z dn. 21 grudnia 1998 r.

u l. 3 M a j a

DOM NR 2, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 4, mur., k. XIX.

DOM NR 5, mur., k. XVIII, przebud. XIX.

DOM NR 9, mur., 2 poł. XVIII, XIX.

DOM NR 10, mur., 1 poł. XIX.

DOM NR 11, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 12, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 15, mur., 2 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-474/215 z dn. 26 maja 1992r.

DOM NR 17, mur., poł. XIX.

DOM NR 18, mur., poł. XIX.

DOM NR 19, mur., poł. XIX.

DOM NR 20, mur., 1 poł. XIX.

DOM NR 22, mur., 1 poł. XIX.

DOM NR 24, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-126/713 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 35, mur., poł. XIX.

Rej. Zab.: A-127/714 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 36, mur., k. XVIII.

DOM NR 38, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-224/1557 z dn. 24 lipca 1974r.

DOM NR 40, mur., 1 poł. XIX.

DOM NR 41, mur., k. XIX.

DOM NR 42, mur., poł. XIX.

DOM NR 43, mur., k. XIX.

DOM NR 44, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 45, mur., k. XIX.

DOM NR 46, mur., k. XIX.

DOM NR 47, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 53, mur., 1 poł. XIX, odbud. 1988.

DOM NR 54, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-128/715 z dn. 10 sierpnia 1969r.

DOM NR 58, mur., 1 poł. XIX.

DOM NR 62, mur., ok. poł. XIX.

DOM NR 78, ob. Archiwum Państwowe, mur., ok. poł. XIX.

Rej. Zab.: A-403/145 z dn. 23 lutego 1988r.

ul. Mickiewicza

DOM NR 1, mur., ok. 1930.

DOM NR 11, ob. centrum edukacyjne, mur., pocz. XX.

DOM NR 20, mur., ok. 1920.

ul. Obrońców Westerplatte

DOM NR 2, (dworek Z. Urbanowskiej), ob. USC, mur., XVIII/XIX, przebud. 1961.

Rej. Zab.: A-134/722 z dn. 11 września 1969 r.

ul. PCK

DOM NR 2, mur., pocz. XX

DOM NR 6 a, mur., k. XIX.

DOM NR 6 b, mur., k. XIX.

ul. Poznańska

DOM NR 29, mur., 1914.

DOM NR 31, mur., 1928.

ul. Reformacka

DOM, (tylna zabudowa ul. Kolskiej 10), drewn.-mur., 1 poł. XIX.

ul. Słowackiego

DOM NR 5, mur., ok., poł. XIX.

DOM NR 12, mur., pocz. XX.

ul. Staszica

DOM NR 4, mur., 2 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-404/146 z dn. 6 kwietnia 1988r.

ul. Szarych Szeregów

DOM NR 4, mur., l. 30 XX w.

ul. Targowa

DOM NR 2, mur., k. XIX.

ul. Urbanowskiej

DOM NR 4, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 10, mur., ok. poł. XIX.

DOM NR 11, mur., 1 ćw. XX.

DOM NR 14, mur., k. XIX.

ul. Wiosny Ludów

DOM NR 1, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 3, mur., k. XVIII, przebud. XIX.

Rej. Zab.: A-133/721 z dn. 11 września 1969r.

DOM NR 5, mur., k. XIX.

DOM NR 7, mur., 2 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-473/214 z dn. 26 maja 1992r.

DOM NR 11, mur., 1 poł. XIX.

DOM NR 13, mur., 1 poł. XIX.

DOM NR 15, mur., 1 poł. XIX.

DOM NR 17, mur., 2 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-131/719 z dn. 11 września 1969r.

DOM NR 19, mur., 2 poł. XIX.

ul. Wojska Polskiego

DOM NR 3, mur., pocz. XX.

DOM NR 5 a, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 7, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 8, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-210/1203 z dn. 2 września 1970r.

DOM NR 13, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 15, mur., 1938.

DOM NR 16, mur., 1920.

DOM NR 17, mur., 1925.

DOM NR 35, mur., 1932.

pl. Wolności

DOM NR 5, mur., 1 poł. XIX, przebud. k. XIX.

DOM NR 6, mur., k. XVIII, przebud. k. XIX.

Rej. Zab.: A-121/708 z dn. 5 sierpnia 1969 r.

DOM NR 7, mur., k. XVIII, przebud. 1840.

Rej. Zab.: A-122/709 z dn. 5 sierpnia 1969 r.

DOM NR 8, mur., k. XIX.

DOM NR 9, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-78/69 z dn. 20 lutego 1965r.

DOM NR 10, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-123/710 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 11, mur., 1 poł. XIX.

Rej. Zab.: A-124/711 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 12, mur., k. XVIII, przebud.

Rej. Zab.: A-125/712 z dn. 5 sierpnia 1969r.

DOM NR 14, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 16, mur., k. XVI, przebud. k. XVIII, 1 poł. XIX.

Rej. Zab. A-220/1553 z dn. 24 lipca 1974r.

pl. Zamkowy

DOM NR 1, mur., 1 poł. XIX, przebud. l. 80. XX.

Rej. Zab. A-173/1042 z d. 21 marca 1970r.

DOM NR 5, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 7, mur., 2 poł. XIX.

DOM NR 8, mur., k. XIX.

DOM NR 12, mur., ok. poł. XIX.

DOM NR 13, ok. poł. XIX.

3.2. Zabytki ruchome

Zabytek ruchomy to „rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych będących dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki lub zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną artystyczną lub naukową” (art. 3 pkt. 1 i 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Zasadnicza część ruchomości na terenie miasta Konina znajduje się we wnętrzach sakralnych.

RZEŹBA „PIETA” z kościoła klasztorного p.w. św. Marii Magdaleny
Rej. Zab. 140/Wlkp/B z dn. 7 stycznia 1986 r.

RZEŹBA „MADONNA Z DZIECIĄTKIEM” z kościoła parafialnego p.w. św. Marii Magdaleny
Rej. Zab. nr kartoteki 4068 z dn. 9 września 1950 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO p.w. św. DUCHA
– 7 obiektów.
Rej. Zab. B-94/90 z dn. 29 listopada 1993 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO p.w. św. WOJCIECHA
– 7 obiektów
Rej. Zab. 4/Wlkp/B z dn. 21 grudnia 1999 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO p.w. św. ANDRZEJA
APOSTOŁA – 27 obiektów
Rej. Zab. 86/Wlkp/B z dn. 8 maja 2006 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA KLASZTORNEGO p.w. św. MARII
MAGDALENY – 24 obiekty
Rej. Zab. 140/Wlkp/B z dn. 9 grudnia 2008 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO p.w. św. BARTŁOMIEJA –
52 obiekty

Rej. Zab. 198/Wlkp/B z dn. 17 sierpnia 2011 r.

WYPOSAŻENIE KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO p.w. św. WOJCIECHA
– 37 obiektów

Rej. Zab. 410/Wlkp/B z dn. 23 września 2015 r.

Do innych obiektów ruchomych należą:

SAMOCHÓD POŻARNICZY MARKI DAIMLER –BENZ, rok produkcji
1942.

Rej. Zab. 36/Wlkp/B z dn. 22 marca 2002 r.

SZTANDAR OSP z 1922 r. OSP „CUKROWNI GOSŁAWICE”

Rej. Zab. 363/Wlkp/B z dn. 2 września 2014 r.

Stan zachowania obiektów ruchomych jest bardzo dobry.

W ostatnich latach ze środków finansowych samorządu miasta Konina dofinansowane były następujące prace konserwatorsko – restauratorskie:

2013 r.

- ołtarz boczny p.w. św. Matki Boskiej w kościele parafialnym p.w. św. Bartłomieja w Koninie
- barokowy ołtarz boczny św. Antoniego w kościele p.w. św. Marii Magdaleny w Koninie

2014 r.

- ołtarz p.w. św. Serca Jezusowego w kościele parafialnym p.w. św. Bartłomieja w Koninie
- ambona w kościele p.w. św. Marii Magdaleny
- obraz św. Rocha w kościele parafialnym p.w. św. Wojciecha w Koninie

2015 r.

- polichromia E. Niewiadomskiego z prezbiterium w kościele parafialnym p.w. św. Bartłomieja w Koninie.
- rzeźba drewniana „Chrystus na krzyżu” w kościele parafialnym p.w. św. Andrzeja Apostoła w Koninie

2016 r.

- polichromia E. Niewiadomskiego z prezbiterium w kościele parafialnym p.w. św. Bartłomieja w Koninie
- ołtarza M.B Czesłochowskiej w kościele parafialnym p.w. św. Wojciecha w Koninie.

3.3. Zabytki archeologiczne

3.3.1. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków z terenu gminy

Na terenie miasta Konin nie ma stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego.

3.3.2. Stanowiska o własnej formie krajobrazowej

Na terenie miasta Konina znajdują się pozostałości grodziska wczesnośredniowiecznego „Kaszuba” (nazwa pochodzi od osady młyńskiej, której właścicielem w XVII wieku był Grzegorz Kaszuba). Był to gród strzegący ważnej przeprawy, położony nad Wartą, w pobliżu dzisiejszego Chorznia. Stanowisko było badane wykopaliskowo przez Krzysztofa Dąbrowskiego w roku 1966. Według badacza gród o średnicy około 100-120 m, pierwotnie posiadał dwa pierścienie wałów szerokich u podstawy na 10 i 15 m oraz fosę szeroką na 6 m i głęboką do 1,2 m. Niestety, prawie w 90% obiekt został zniszczony przez zmiany koryta Warty i Powy. Gród datowany jest na okres wczesnego średniowiecza (około 950-1050). Związany jest z rozwojem i ekspansją państwa pierwszych Piastów. Po jego zniszczeniu dokonanym w czasie najazdu księcia czeskiego Brzetysława I w 1030 r., nigdy nie został odbudowany. Po upadku grodu osadnictwo przeniosło się z doliny Warty na

wyżej położone tereny – dzisiejsze Stare Miasto, a stamtąd w miejsce lokacyjnego miasta.

Ponadto na terenie Konina – Gosławic znajdowało się, obecnie całkowicie zniszczone, grodzisko. Stanowisko to było badane wykopaliskowo przez Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk w Kaliszu pod kierunkiem Krzysztofa Dąbrowskiego. Badania wykazały, że grodzisko pochodzi z XII – XIII wieku. Kopiec wzmocniony był od zewnątrz pionowo wbitymi palami. Od południa grodziska znajdowała się grobla usypana z ziemi, pokryta dwoma warstwami belek, prowadząca do osady otwartej usytuowanej na piaszczystej kępie. Ślady zabudowy wewnątrz gródka zostały zniszczone podczas amatorskich badań, przed regularnymi badaniami archeologicznymi. Po zakończeniu badań wykopaliskowych teren został przekazany Kopalni Węgla Brunatnego Konin na potrzeby odkrywki węgla brunatnego Gosławice, eksploatowanej w latach 1957-1974. Po zakończeniu eksploatacji węgla, odkrywka została zatopiona. Z lat 80-tych XX wieku pochodzi informacja archiwalna potwierdzająca, że stanowisko w Gosławicach nie istnieje.

3.3.3. Opis koncentracji stanowisk archeologicznych łącznie z ich funkcją oraz krótką analizą chronologiczną, uwarunkowania fizjograficzne

Obszar miasta Konin został rozpoznany archeologicznie w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) w latach 70-tych, 80-tych i 90-tych XX wieku. AZP to program badawczy obejmujący swym zasięgiem terytorium całej Polski. Pozwala na dokładne rozpoznanie zasobów archeologicznych. W swych założeniach obejmuje bowiem kilka etapów badawczych: 1. kwerendę archiwalną w muzeach, instytucjach publicznych i publikacjach, 2. badania powierzchniowe.

Należy jednak pamiętać, że baza danych AZP jest bazą otwartą. Dołączane są do niej ciągle nowe informacje pochodzące z kolejnych badań czy też weryfikacji badań wcześniejszych.

W związku z powyższym dokumentacja stanowisk archeologicznych utworzona metodą AZP jest źródłem najbardziej aktualnej wiedzy o terenie.

Poniżej zaprezentowano tabelkę prezentującą zasoby dziedzictwa archeologicznego z terenu miasta Konin. Dotychczas na omawianym terenie zewidencjonowano 121 stanowiska archeologiczne. Duża część tych stanowisk obecnie jest całkowicie zniszczona w związku z rozbudową miasta na przestrzeni lat*.

<i>stanowiska o własnej formie krajobrazowej</i>			<i>cmentarzyska płaskie</i>	<i>cmentarzyska kurhanowe</i>	<i>osady</i>	<i>ogółem</i>
<i>dwory</i>	<i>grodziska</i>	<i>fortyfikacje</i>	11	0	108	121
0	2	0				

* dane przytoczone za Gminną Ewidencją zabytków Archeologicznych

Według regionalizacji J. Kondrackiego północna część miasta Konin należy do podprovincji Pojezierze Południowobałtyckie, makroregionu Pojezierze Wielkopolskie, mezoregionu Pojezierze Gnieźnieńskie. Pozostały obszar miasta należy do podprovincji Niziny Środkowopolskie, do makroregionu Nizina Południowowielkopolska Centralna część miasta należy do Doliny Konińskiej, dnem doliny płynie rzeka Warta. Południowa część miasta należy do mezoregionu Równina Rychwalska. Fragment wschodniej

części miasta należy do mezoregionu Kotliny Kolskiej. W ramach podziału geobotanicznego opracowanego przez Władysława Szafera miasto Konin leży w państwie Holarktydy, w obszarze Eurosyberyjskim, w prowincji Środkowoeuropejskiej Niżowo – Wyżynnej, dział Bałtycki, poddział Pas Wielkich Dolin. Teren miasta jest równinny, zalegają tu gliny zwałowe oraz utwory piaszczyste (nieprzepuszczalne podłoże powoduje tworzenie się bagien). Średnie wysokości oscylują w granicach 100 m n. p. m. Krajobraz jest w znacznej mierze urozmaicony: są tu łąki, lasy, torfowiska i pola uprawne. Miasto Konin należy do dorzecza Odry. Sieć hydrograficzną miasta tworzy Warta oraz mniejsze dopływy Warty, m.in. Kanał Ślesiński.

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie dzisiejszego miasta pochodzą z środkowej epoki kamienia - mezolitu (8000 lat p.n.e.). Są to pojedyncze znaleziska w postaci wyrobów krzemienianych.

Od tego czasu obszar ten był nieprzerwanie zasiedlony, o czym świadczą znaleziska z następnych epok, poczynając od młodszej epoki kamienia – neolitu.

Neolit przynosi rewolucyjne zmiany w historii ludzkości. Dotychczasowa gospodarka przyswajająca dzięki opanowaniu uprawy ziemi i hodowli zwierząt, została zastąpiona przez gospodarkę wytwarzającą. Wraz z osiadłym trybem życia pojawiły się takie wynalazki jak: stałe budownictwo mieszkalne i gospodarcze, umiejętność lepienia i wypalania naczyń glinianych, znajomość tkactwa itp.

Wzrost osadnictwa grup ludzkich na omawianym terenie w epoce neolitu widoczny jest to zwłaszcza na przykładzie ludności kultury pucharów lejkowatych. Ludność tej kultury zamieszkiwała niewielkie osady, położone na łagodnych stokach wydmywnych wzniesień.

Z upowszechnieniem się nowego materiału (brązu) wiąże się dalszy rozwój gospodarczo-cywilizacyjny. Wyroby brązowe docierały początkowo na nasze tereny drogą wymiany z południa Europy, zwiększając rolę handlu i powodując przenikanie się wpływów.

Z wczesnej epoki brązu znamy tylko kilka stanowisk osadniczych zlokalizowanych w okolicach Konina. Natomiast z II okresu epoki brązu znamy cmentarzysko ludności kultury trzcinieckiej zlokalizowane w granicach dzisiejszego miasta.

Wzrost osadnictwa widoczny jest w środkowym i późnym okresie epoki brązu. Zaczęła się wówczas rozwijać na ziemiach polskich kultura łużycka, zaliczana do wielkiego kompleksu kultur popielnicowych, rozprzestrzeniających się stopniowo z centrum naddunajskiego na rozległe tereny Europy. Osadnictwo kultury łużyckiej na terenie miasta jest bogato reprezentowane podobnie jak powiązane z nimi były cmentarzyska ciałopalne oraz datowany na V okres epoki brązu lub początek okresu halsztackiego grób szkieletowy z Konina-Grójca.

W VII w p.n.e. rozpoczyna się na ziemiach polskich epoka żelaza. Obok wyrobów brązowych, których udział systematycznie maleje, pojawiają się wówczas wyroby żelazne.

Pod koniec okresu halsztackiego rozpoczyna się stopniowy rozkład kultury łużyckiej, spowodowany prawdopodobnie kryzysem gospodarczym wywołanym pogorszeniem się klimatu oraz zbytym wyeksploatowaniem środowiska naturalnego. Dodatkowym czynnikiem destabilizacyjnym był najazd Scytów. Osłabiona ludność kultury łużyckiej była stopniowo podbijana lub kolonizowana przez pokrewne im ludy tworzące kulturę pomorską (na terenie Konina zlokalizowano kilka punktów osadniczych oraz prawdopodobnie dwa cmentarzyska ludności kultury pomorskiej)

Początek wieku IV p.n.e. wiąże się z masowym upowszechnieniem się żelaza jako podstawowego surowca, ujednolicenia używanych ozdób, narzędzi, broni, przedmiotów codziennego użytku. Na terenie ziem polskich wykształciła się wówczas tzw. kultura przeworska. Miało to miejsce w późnym okresie lateńskim (młodszy okres przedrzymski). Rozwijała się ona następnie w kolejnym okresie – wpływów rzymskich. Na obszarze miasta notujemy liczne stanowiska identyfikowane jako pozostałości osadnictwa ludności kultury

przeworskiej. Szczególnie interesujące jest cmentarzysko zlokalizowane na terenie obecnej przeprawy przez Wartę. W trakcie badań wykopaliskowych prowadzonych w 1942 r. przez E. Schlicht (z ramienia niemieckiego zarządu poznańskiego Muzeum Prehistorycznego) odkryto około 200 grobów ciałopalnych z wczesnego okresu wpływów rzymskich (II-III w. n.e.). W kolejnych latach stanowisko było wielokrotnie badane, poszerzając wiedzę o stanowisku o kolejne groby ciałopalne z wczesnego okresu wpływów rzymskich, groby ciałopalne z okresu wędrówek ludów i wczesnego średniowiecza oraz groby szkieletowe wczesnośredniowieczne (cmentarzysko wczesnośredniowieczne wiąże się zapewne z położonym około 2 km na północny zachód grodziskiem).

Na przełomie IV i V w. n.e. większość obszarów ziem polskich przeżywa głęboki kryzys kulturowy, osadniczy i gospodarczy. Związane jest to prawdopodobnie załamaniem się dotychczasowej sytuacji politycznej Europy w wyniku najazdu Hunów. Najazd ten wywołał masowe przesunięcia ludności zamieszkującej jej środkową część oraz zlikwidował wpływ Cesarstwa Rzymskiego. Rozpoczął się okres wędrówek ludów. Bezpośrednim tego skutkiem było zahamowanie trwającego kilka wieków rozwoju gospodarczego i społecznego na ziemiach polskich.

Począwszy od VI w. n. e. wkraczamy w nowy okres dziejów zwany wczesnym średniowieczem. Gęstość osadnictwa w tym okresie jest raczej niewielka.

Znaczny rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy zaczął się w wieku VIII. W ciągu IX i X wieku kształtowały się podstawy terytorialne państwa polskiego. Powstały wówczas grody – siedziby przedstawicieli władzy, ośrodki gospodarcze i załężki przyszłych miast. Widoczna jest faza powstawania grodów: okres plemienny, kiedy grody skupiają się w Wielkopolsce zachodniej i południowo-zachodniej; następnie w czasie bezpośrednio poprzedzającym okres formowania państwa grody powstają w środkowej i północno-wschodniej

Wielkopolsce; sieć grodów rozrasta się następnie przynajmniej w trzech fazach w miarę poszerzania się terytorium państwa piastowskiego.

Z osadnictwem wczesnośredniowiecznym na terenie dzisiejszego miasta wiążemy grodzisko „Kaszuba”. Był to gród strzegący ważnej przeprawy, położony nad Wartą, w pobliżu dzisiejszego Chorzunia. Miał on średnicę około 100-120 m, pierwotnie posiadał dwa pierścienie wałów szerokich u podstawy na 10 i 15 m oraz fosę szeroką na 6 m i głęboką do 1,2 m. Po jego zniszczeniu dokonany w czasie najazdu księcia czeskiego Brzetysława I w 1030 r., nigdy nie został odbudowany. Po upadku grodu osadnictwo przeniosło się z doliny Warty na wyżej położone tereny – dzisiejsze Stare Miasto, a stamtąd w miejsce lokacyjnego miasta.

Na obszarze dzisiejszej miasta Konina osady datowane na czasy średniowiecza i okres nowożytny stanowią bardzo liczną grupę zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych. W tym czasie kształtuje się obecny układ miejscowości. Badania archeologiczne prowadzone na terenie obecnego Placu Zamkowego pozwoliły odsłonić fragment kamiennego fundamentu dużej budowli oraz 20 pochówków szkieletowych, z których najstarszy datowano na XV wiek. Badacze łączyli te groby z cmentarzyskiem przykościelnym zaznaczonym już na mapach z połowy XIX wieku, a odsłonięte ruiny z kościołem (wiązanym z najstarszym konińskim kościołem p.w. św. Bartłomieja, który po spaleniu miasta w 1331 r. przeniesiono w obecne miejsce, a na starym wybudowano z czasem drewniany kościół p.w. Świętego Krzyża). Na zachód od obecnego placu wybudowano zamek. Samo miasto zostało otoczone murami obronnymi. W odległości około 10 m od muru obwodowego uchwycono w trakcie nadzorów archeologicznych krawędź północnego odcinka fosy. Zaczynała się ona już w połowie chodnika południowej strony i wchodziła pod jezdnię obecnej ulicy Mickiewicza.

3.3.4. Stan zachowania zabytków archeologicznych oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych

Stanowiska archeologiczne podlegają stałym zagrożeniom. Z każdym rokiem, wraz z rozwojem techniki, intensyfikacją działalności przemysłowej, gospodarczej, rolniczej rośnie stopień ich zagrożenia oraz pojawiają się nowe.

Większość odkrytych stanowisk na terenie miasta Konin znamionuje znaczący stopień zniszczenia. Wynika to z konsekwencji współczesnych perturbacji osadniczych, zwłaszcza rozwoju nowego osadnictwa, ale także ze zniszczeń wywołanych przebudową w dawnych czasach.

W myśl art. 6 pkt 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r., poz. 2187 ze zm.) wszystkie zabytki archeologiczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece. Należy przy tym pamiętać, że zasięg stanowisk archeologicznych został wyznaczony na mapach na podstawie badań powierzchniowych. Jednak nie może on odpowiadać dokładnie zasięgowi występowania pozostałości osadnictwa pradziejowego pod ziemią. Dlatego należy traktować go zawsze orientacyjnie, może bowiem okazać się, że obiekty archeologiczne zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonego na podstawie obserwacji powierzchniowej, zasięgu stanowiska.

Najlepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach, terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych. Niszczenie stanowisk archeologicznych jest natomiast bardzo widoczne na terenach zurbanizowanych. Zauważyć należy, że badania archeologiczne prowadzone na terenie układu urbanistycznego miasta Konina stwierdziły znaczne zniszczenie nawarstwień kulturowych poprzez prace budowlane prowadzone w XIX i XX.

Dużym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych są więc inwestycje budowlane i przemysłowe, zwłaszcza rozwój budownictwa mieszkalnego i przemysłowego oraz budowa i rozbudowa dróg (na przykład realizacja

obwodnicy północnej w pasie drogi krajowej nr 25), rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

Przebudowa układów urbanistycznych prowadzi więc do naruszenia średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych. W związku z tym wszystkie prace ziemne wymagają jednoczesnego prowadzenia badań archeologicznych. Wyniki badań często stanowią jedyną dokumentację następujących po sobie faktów osadniczych na tym terenie. Pozwalają one skorygować, uszczegółwić i potwierdzić informacje uzyskane ze źródeł pisanych. Pozyskany w trakcie badań materiał ruchomy umożliwia uzupełnienie danych o kulturze materialnej mieszkańców. W obrębie miasta lokacyjnego Konin, wszelkiego rodzaju prace budowlane wywołały znaczne zniszczenia dawnej substancji miejskiej. Stąd rodzi się nieodzowna potrzeba prowadzenia prac archeologicznych nadzorujących wszelkie prace budowlane na terenie miasta. Uwagę zwracają zwłaszcza działki w historycznym centrum miasta oraz obecnie jeszcze niezabudowane działki na jego obrzeżach.

Zagrożeniem dla dziedzictwa archeologiczne jest też rozwój turystyki zwłaszcza nad rzekami, jeziorami i w obszarach leśnych. Tereny te atrakcyjne pod względem rekreacyjnym obecnie, często były również okupowane przez ludzi w pradziejach i wczesnym średniowieczu. Dostęp do wody, który stanowił podstawę egzystencji osadniczej umożliwiał tworzenie niezwykle licznych osad o metryce sięgającej od epoki kamienia po czasy nowożytne.

Do innego rodzaju zagrożeń należy działalność nielegalnych poszukiwaczy. Zagrożają oni przede wszystkim cmentarzyskom oraz stanowiskom o własnej formie krajobrazowej, jak grodziska czy fortyfikacje ziemne oraz pozostałości z okresu II wojny światowej. W rejonie Konina szczególnie zagrożone są okolice grodziska „Kaszuba”, gdzie na niezabudowanym terenie zewidencjonowano liczne osady wczesnośredniowieczne.

W celu ochrony stanowisk archeologicznych i nawarstwień kulturowych podczas inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, ważne jest określenie zasad ochrony zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków, w planach zagospodarowania przestrzennego oraz respektowanie przez inwestorów zapisów dotyczących ochrony zabytków archeologicznych w opiniach i decyzjach Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

3.3.5. Uwarunkowania dla zabytków archeologicznych wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Uchwała nr 839 Rady Miasta Konina z dnia 3 lipca 2014r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulic: Szarych Szeregów, Wodnej i Zofii Urbanowskiej

art. 9.4. W obrębie strefy OW ochrony dziedzictwa archeologicznego obejmującej obszar stref A i B ochrony konserwatorskiej i bezpośrednim jej sąsiedztwie ustala się prowadzenie prac ziemnych związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu w obecności archeologa. 6. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, w strefach A i B ochrony konserwatorskiej założenia urbanistycznego miasta i bezpośrednim ich sąsiedztwie ustala się obowiązek uzgadniania ze służbami konserwatorskimi, wszelkich inwestycji wymagających prac ziemnych

Uchwała nr 562 Rady Miasta Konina z dnia 24 kwietnia 2013r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina dla obszaru położonego w rejonie ulic: Europejska – Kolska – Brzozowa (obręb Wilków)

art. 9.4. W trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych obowiązują zasady określone przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony zabytków, w tym wymóg niezwłocznego powiadomienia właściwego wojewódzkiego

konserwatora zabytków o przypadkowym odkryciu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem.

Uchwała nr 519 Rady Miasta Konina z dnia 30 stycznia 2013r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulic Muzealnej i Gotyckiej

art. 7.1. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego, w strefie ochrony konserwatorskiej i w bezpośrednim jej sąsiedztwie, ustala się obowiązek uzgadniania ze służbami konserwatorskimi wszelkich inwestycji wymagających prac ziemnych, celem określenia obowiązującego inwestora zakresu badań archeologicznych przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

Uchwała nr 359 Rady Miasta Konina z dnia 23 maja 2012r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ul. Paderewskiego

art. 6.1. Na całym obszarze objętym planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego, należy wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków.

Uchwała nr 349 Rady Miasta Konina z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulic: Europejskiej - Piłsudskiego

art. 9.1. Ustala się strefę ochrony stanowisk archeologicznych w granicy której obowiązuje przy prowadzeniu prac ziemnych przeprowadzenie stałego nadzoru archeologicznego i w razie konieczności ratowniczych badań archeologicznych przez uprawnionego archeologa, za pozwoleniem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków na prace archeologiczne i wykopaliskowe, powyższe pozwolenie należy uzyskać przed pozwoleniem na budowę.

Uchwała nr 350 Rady Miasta Konina z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulic: Piaskowej i Świerkowej

art. 6.1. Podczas prac ziemnych należy prowadzić badania archeologiczne w zakresie uzgodnionym pozwoleniem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – Kierownika Delegatury w Koninie, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.

Uchwała nr 300 Rady Miasta Konina z dnia 25 stycznia 2012r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulicy Andrzeja Benesza

art. 6.1. Na całym obszarze objętym planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego, należy wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków.

Uchwała nr 222 Rady Miasta Konina z dnia 26 października 2011r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulic: Rudzickiej i Hirszfelda

art. 6.1. Na całym obszarze objętym planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego, należy wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków.

Uchwała nr 202 Rady Miasta Konina z dnia 28 września 2011r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulicy Strażackiej

art. 6.1. Na całym obszarze objętym planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego, należy

wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków.

Uchwała nr 154 Rady Miasta Konina z dnia 29 czerwca 2011r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulic: Dąbrowskiej i Gojawiczyńskiej

art. 6.1. Na całym obszarze objętym planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego, należy wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków.

Uchwała nr 155 Rady Miasta Konina z dnia 29 czerwca 2011r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulic: Wincentego Witosa i Armii Krajowej

art. 6.1. Na całym obszarze objętym planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego, należy wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków.

Uchwała nr 678 Rady Miasta Konina z dnia 20 maja 2010r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina rejon ulicy Konwaliowej

art. 6.1. Na całym obszarze objętym planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego - należy wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków.

Uchwała nr 679 Rady Miasta Konina z dnia 18 maja 2010r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulic Łężyńskiej – Krańcowej – Zacisze

art. 8.1. Na całym obszarze objętym planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego, należy

wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków.

Uchwała nr 644 Rady Miasta Konina z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina – Łęczyn, rejon ulicy Krańcowej

art. 10 Na terenie objętym planem, w przypadku wystąpienia zabytków archeologicznych obowiązuje rozpoczęcie ratowniczych badań wykopaliskowych.

Uchwała nr 511 Rady Miasta Konina z dnia 23 września 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina w rejonie ulicy Żeglarskiej

art. 6. Na całym obszarze objętym planem w przypadku natrafienia podczas robót ziemnych na obiekty mające charakter zabytku archeologicznego – należy wstrzymać roboty i niezwłocznie powiadomić odpowiednie organy ochrony zabytków

Uchwała nr 510 Rady Miasta Konina z dnia 23 września 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Konina - Starówka

art. 7.1.6. w strefie „OW” ochrony dziedzictwa archeologicznego prace ziemne można prowadzić z udziałem uprawnionego archeologa lub jednostki archeologicznej po uzyskaniu pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. 12. wskazuje się stanowiska archeologiczne zgodnie z rysunkiem planu. 13. w granicach stanowisk archeologicznych obowiązują przepisy odrębne dotyczące ochrony zabytków

3.3.6. Gminna ewidencja zabytków archeologicznych

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem, w 2015 roku wykonana została ewidencja zabytków archeologicznych, obejmująca karty stanowisk archeologicznych. Baza informacji o tych stanowiskach będzie systematycznie aktualizowana, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez WUOZ w Poznaniu – Delegatura w Koninie.
2. Uzupełnianie i weryfikowanie istniejącej ewidencji zabytków archeologicznych poprzez włączanie informacji o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, oraz na podstawie uzyskiwanych wyników badań weryfikacyjnych AZP, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez WUOZ w Poznaniu – Delegatura w Koninie.
3. Sporządzenie elektronicznej systematycznie aktualizowanej bazy informacji o stanowiskach archeologicznych wytypowanych przez WUOZ w Poznaniu do wpisania do rejestru zabytków, w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

4.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego.

Miejscowość	Obiekt	Stan zachowania
Konin	układ urbanistyczny	Stan zachowania ulega ciągłej poprawie. Działania inwestycyjne w obrębie strefy ochrony prowadzone są w uzgodnieniu z urzędem konserwatorskim
Konin	kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja	Obiekt w dobrym stanie. Podjęty remont kościoła: - Naprawa tynków i malowanie elewacji zewnętrznych w 2009 r. - Wzmocnienie konstrukcji ścian i odnowienie ściany szczytowej frontowej i środkowej nośnej w 2010 r. - Prace konserwatorsko – restauratorskie w zakresie poprawy izolacji przeciwwilgociowej oraz kaplicy NMP Niepokalanie Poczętej, wewnątrz i na zewnątrz latarni w 2017 r.
Konin	dom parafialny ul. Kościelna 1	Dostateczny.
Konin	willa ul. Wojska Polskiego 5	Bardzo zły. Podjęty remont obiektu, ale przerwany.
Konin - Maliniec	dwór	Stan b. zły i ulega ciągłemu pogorszeniu. Część obiektu uległa całkowitemu zniszczeniu. Konieczne jest załatwienie spraw własnościowych i kontynuacja remontu.

Konin – Maliniec	park dworski	Bardzo zły. Zaniedbany drzewostan.
Konin	kościół św. Marii Magdaleny	Obiekt w dobrym stanie
Konin	klasztor	Obiekt w dobrym stanie
Konin	klasztor - brama	Obiekt w dobrym stanie
Konin	kościół ewangelicki p.w. św. Ducha	Obiekt w dobrym stanie Kościół remontowany na bieżąco: - Naprawa muru i tynków ogrodzenia oraz malowanie elementów metalowych i murowanych w 2010r.
Konin	pastorówka parafii ewangelickiej	Obiekt w dobrym stanie
Konin	dworek, ul. Obrońców Westerplatte	Obiekt w dobrym stanie
Konin	dom nr 4, ul. Staszica	Stan bardzo zły, budynek nie użytkowany
Konin	dom nr 38, ul. 3 Maja	Stan dobry, po kapitalnym remoncie
Konin	dom nr 54, ul. 3 Maja	Stan dobry, po kapitalnym remoncie
Konin	dom nr 78, ul.3 Maja	Obiekt w dobrym stanie
Konin	zajazd „Pod Jeleniem”	Obiekt w części rozebrany. Odnawiana elewacja budynku w 2008 r.
Konin	dom nr 24, ul. 3 Maja	Stan bardzo dobry. Remont kapitalny dokończony w 2016 r.
Konin	dom nr 15, ul. 3 Maja	Stan dobry, budynek po remoncie
Konin	synagoga, ul. Mickiewicza 2	Wskazana konserwacja zniszczonych fragmentów polichromii i elewacji

Konin	dom nr 16, pl. Wolności	Obiekt w dobrym stanie
Konin	dom nr 7, pl. Wolności	Stan dobry, budynek po remoncie
Konin	dom nr 9, pl. Wolności	Stan zły, obiekt nie użytkowany
Konin	dom nr 11, pl. Wolności	Stan dobry, obiekt po remoncie
Konin	dom nr 12, pl. Wolności	Stan b. dobry. Budynek po kapitalnym remoncie
Konin	dom nr 10, pl. Wolności	Stan dostateczny, częściowo remontowany
Konin	dom, pl. Wolności 6	Stan b. dobry. Budynek po kapitalnym remoncie w latach 2002-2004. Obecnie biura UM w Koninie i mieszkania MTBS.
Konin	Zajazd, pl. Wolności 4	Stan bardzo dobry. Obiekt po kapitalnym remoncie. Obecnie biura UM w Koninie i mieszkania MTBS.
Konin	starostwo powiatowe, Al. 1 Maja	Obiekt w dobrym stanie
Konin	dom nr 8, ul. Wojska Polskiego	Stan bardzo dobry. Remont budynku dokończony w 2017 r..
Konin	ratusz	Obiekt w dobrym stanie. Siedziba UM w Koninie.
Konin	dom nr 17, ul. Wiosny Ludów	Obiekt w dobrym stanie Budynek po remoncie
Konin	dom nr 7, ul. Wiosny Ludów	Stan dostateczny. Budynek po częściowym remoncie
Konin	dom nr 3, ul. Wiosny Ludów	Budynek po częściowym remoncie
Konin	dom nr 1, Pl. Zamkowy	Stan b.dobry. Budynek po kapitalnym remoncie

Konin	park dworski, ul. Skrókowa	Stan parku dobry, poddany remontowi. Zniekształcony układ kompozycyjny parku. Obiekt należałoby poddać gruntownej rewaloryzacji.
Konin	cmentarz wojenny ul. Szpitalna	Stan dobry. Cmentarz po kapitalnym remoncie.
Konin	cmentarz parafialny ul. Staromorzysławska	Bardzo dobry.
Konin	cmentarz ewangelicki ul. Kolska	Stan dobry.
Konin Gosławice	kościół parafialny p.w. św. Andrzeja Apostoła	Bardzo dobry. Kościół remontowany na bieżąco: -Wymiana drzwi wejściowych głównych i bocznych kościoła w 2009 r. - Wymiana pokryć sześciu sterczyn w 2010 r. - Prace konserwatorsko – restauratorskie okien i witraży w kościele w 2012 r.
Konin Gosławice	cmentarz parafialny św. Andrzeja – 1 kwatery	Stan dobry.
Konin Gosławice	zamek	Stan dobry. Siedziba Muzeum Okręgowego w Koninie.
Konin Gosławice	spichlerz	Stan b. dobry. Po kapitalnym remoncie w 2009 r. na potrzeby Muzeum Okręgowego w Koninie.
Konin Gosławice	gorzelnia	Zły. Obiekt nie użytkowany
Konin Gosławice	dwór	Obiekt w dobrym stanie
Konin	Słup drogowy	Stan bardzo dobry. Obiekt po kapitalnej konserwacji w 2010 r.

Konin	Dom, obecnie hotel i restauracja „Pałacyk” Al.1 Maja 11 a	Stan bardzo dobry. Obiekt remontowany w latach 1998-2002
Konin	Kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	Stan bardzo dobry. - Naprawa tynków i malowanie elewacji zewnętrznych w 2009 r.
Konin	Most stalowy kratownicowy im. Józefa Piłsudskiego nad Kanałem Ulgi rzeki Warty	Stan bardzo dobry. Remont w 2014 r.

4.2. Wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Konina, zmiany zatwierdzone Uchwałą Rady Miasta Konina Nr 757 z dnia 27.10.2010 r., zostały określone między innymi obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

W części dotyczącej zasobów kulturowych wymienione zostały obiekty zabytkowe na terenie miasta wg spisu Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków Delegatura w Koninie.

Na terenie miasta obowiązują następujące strefy konserwatorskie:

- strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej: obejmuje obszar miasta ograniczony ulicami: od zachodu – ul. Kilińskiego; od południa – ul. Staszica, Krzywa, Szarych Szeregów, (do ul. Wodnej), ul. Kościelna (na wsch. od ul. Wodnej); od wschodu – ul. Grunwaldzka i Wodna (na płd. od ul. Kościuszki); od północy – rzeka Warta,
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej: obejmuje obszar przylegający do strefy „A”. granice strefy wyznaczają: od zachodu – ul. Kościuszki (z wyłączeniem terenów dawnych błoni miejskich) i ul. Solna; od południa – południowe granice działek przy ul. Kaliskiej, Reformackiej i Wzgórze; od wschodu – ul. Świętojańska, ul. Wał Tarejwy, ul. Kolska, ul. Benesza, ul. Grunwaldzka, Trasa Warszawska; od północy – północna granica ul. Wojska Polskiego,

- strefa „E” ochrony ekspozycji: obejmuje tereny przylegające do stref „A” i „B” ochrony konserwatorskiej. Strefa ma na celu zachowanie widoczności i ekspozycji historycznej panoramy staromiejskiej części Konina obserwowanej z trasy Warszawa – Konin i ul. Europejskiej,
- strefa „OW” ochrony dziedzictwa archeologicznego: obejmuje obszar stref „A”, „B” – obszar występowania nawarstwień kulturowych pradziejowych, średniowiecznych i nowożytnych.

Studium zawiera także zasady ochrony środowiska kulturowego, które należy realizować stosując zasady wg wniosku Konserwatora dla poszczególnych stref ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego:

1. Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej - obejmuje obszar miasta lokacyjnego z układem przestrzennym z przełomu XIII i XIV w., utrwalony w XIX wieku, wpisany do rejestru zabytków.

W obrębie tej strefy obowiązują następujące zasady:

- zachowanie historycznego rozplanowania wraz z historyczną parcelacją, z dopuszczeniem uzasadnionych zmian;
- zachowanie zabytkowej zabudowy (obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w ewidencji zabytków) i historycznej linii zabudowy;
- zachowanie zabytkowej zieleni;
- zharmonizowanie nowych obiektów z zabytkowym otoczeniem w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej;
- zharmonizowanie nawierzchni ulic, placów i chodników z zabytkowym sąsiedztwem, w tym wyposażenia ulic oraz reklam;
- zachowanie i wyeksponowanie historycznych elementów podwórek.

Wszelkie prace planowane na obszarze strefy „A” wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu. Dotyczy to przede wszystkim: budowy nowych obiektów, przebudowy i remontów, budowy ulic, placów i chodników wraz z wyposażeniem, budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, wycinki i nasadzeń, montażu i demontażu reklam, kolorystyki elewacji zewnętrznych, podziałów i scaleń nieruchomości, zmian sposobu użytkowania.

2. Strefa „B” ochrony konserwatorskiej – obejmuje miasto rozplanowane do 1939 r., przylegające do strefy „A”. Są to tereny położone w sąsiedztwie

miasta lokacyjnego oraz fragmenty historycznych przedmieść – warszawskiego i słupeckiego.

W strefie obowiązują następujące zasady:

- zachowanie historycznego rozplanowania wraz z historyczną parcelacją, z dopuszczeniem uzasadnionych zmian;
- zachowanie zabytkowej zabudowy (obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w ewidencji zabytków) i historycznej linii zabudowy;
- zachowanie zabytkowej zieleni;
- zharmonizowanie nowych obiektów z zabytkowym otoczeniem w zakresie lokalizacji, skali i formy architektonicznej;
- zharmonizowanie nawierzchni ulic, placów i chodników z zabytkowym sąsiedztwem.

Pozwolenia WUOZ w Poznaniu wymagają prace planowane na obszarach lub w obiektach wpisanych do rejestru zabytków. Pozostałe inwestycje planowane w obszarze strefy „B” wymagają uzyskania pozytywnej opinii konserwatorskiej. Dotyczy to w szczególności takich działań jak: rozbiórka obiektu, przebudowa i remont obiektu, budowa ulic, placów i chodników wraz z ich wyposażeniem, budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, wycinki i nasadzenia, podziały nieruchomości.

3. Strefa „OW” ochrony dziedzictwa archeologicznego – obejmuje obszar stref ochrony konserwatorskiej „A” i „B” – obszary nawarstwień kulturowych pradziejowych, średniowiecznych i nowożytnych. Dla ochrony archeologicznej dziedzictwa kulturowego wszelkie inwestycje wymagające prac ziemnych powinno się uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
4. Strefa „E” ochrony ekspozycji – obejmuje tereny przylegające do stref „A” i „B” i stanowią osie widokowe na część staromiejską Konina z Trasy Warszawskiej oraz z ulic Europejskiej, Szpitalnej i Świętojańskiej.

W obrębie tej strefy obowiązują następujące zasady:

- ograniczenie wysokości projektowanej zabudowy;
- podporządkowanie projektowanej zieleni elementom historycznym;
- usunięcie obiektów dysharmonizujących.

Na obszarze strefy „E” dopuszcza się zastosowanie nietradycyjnych form architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej. Inwestycje planowane na obszarze strefy „E” wymagają uzyskania pozytywnej opinii

konserwatorskiej. Dotyczy to w szczególności takich działań jak: budowa nowych obiektów, budowa placów, ulic i chodników i projektowanie zieleni.

4.3. Wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy

Dla konińskiej Starówki zatwierdzony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Konina – Starówka, Uchwałą Nr 510 RADY MIASTA KONINA z dnia 23 września 2009 roku.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Konina - Starówka, obejmuje obszar o powierzchni 280 ha, którego granice wyznaczają:

- 1) od północy i północnego zachodu – północna granica działek nr ew. 1, 28, 29; północna i południowa granica koryta Warty;
- 2) od wschodu i południowego wschodu – oś Trasy Warszawskiej, południowa Linia rozgraniczająca ul. Kolskiej na docinku od Trasy Warszawskiej do zachodniej granicy cmentarza; zachodnia granica cmentarza; południowa granica działek nr 676 i 679 do ul. Świętojańskiej; zachodnia linia rozgraniczająca ul. Świętojańskiej do ul. Solnej,
- 3) od południa i południowego zachodu – południowa linia rozgraniczająca ul. Solnej,
- 4) od zachodu – zachodnia linia rozgraniczająca ul. Tadeusza Kościuszki.

W Planie zagospodarowania ustalone zostały następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej:

- 1) w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej nakazuje się:
 - a) zachowanie historycznego rozplanowania ulic i placów oraz historycznej linii zabudowy,
 - b) zachowanie historycznej parcelacji, z dopuszczeniem zmian, które mają na celu regulację granic nieruchomości, wydzielenie dróg i dojazdów oraz wydzielenie działek pod urządzenia infrastruktury technicznej,
 - c) zachowanie zabytkowej zabudowy, tj. obiektów wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków miasta,
 - d) zharmonizowanie nowych obiektów sytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków zabytkowych w zakresie skali, formy architektonicznej, wykończenia elewacji oraz kształtu i pokrycia dachu,
 - e) zharmonizowanie form nawierzchni placów, ciągów pieszo-jezdných i chodników z wykorzystaniem materiałów takich jak kostka kamienna,

- bruk kamienny, płyty kamienne lub innych materiałów nawiązujących do historycznej nawierzchni ulic i placów,
- f) zastępowanie nawierzchni asfaltowych nawierzchniami z kostki kamiennej, bruku kamiennego lub płyt kamiennych,
 - g) w stosunku do elementów wyposażenia ulic i placów publicznych tj. oświetlenia ulicznego, koszy na śmieci, ławek, barier ochronnych, stosowanie wzornictwa i detalu o historycznym odniesieniu oraz ujednolicenie formy obiektów dla całego obszaru,
 - h) zakaz sytuowania nowych i likwidację istniejących nośników reklamowych,
 - i) ochronę i wyeksponowanie historycznych elementów podwórek poprzez:
 - zachowanie otwartych przejazdów bramowych umożliwiających wgląd na podwórka,
 - stosowanie ażurowych ogrodzeń na zapleczach parceli umożliwiających wgląd na podwórka,
 - zachowanie układu zabudowy oficynowej towarzyszącej zabudowie kamienicznej,
 - zachowanie oryginalnych detali architektonicznych oraz dekoracyjnych elementów ciesielskich, snycerskich i ślusarsko-kowalskich,
- 2) wszelkie prace budowlane planowane na obszarze strefy „A” wymagają uzyskania pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, a w szczególności:
- a) rozbiórka obiektu, z wyłączeniem obiektów indywidualnie wpisanych do rejestru zabytków, których rozbiórka wymaga uzyskania pozwolenia Generalnego Konserwatora Zabytków w Warszawie,
 - b) budowa nowych obiektów,
 - c) przebudowa i remont obiektu,
 - d) budowa ulic, placów i chodników,
 - e) budowa i modernizacja sieci infrastruktury technicznej z przyłączami,
 - f) budowa wyposażenia ulic i placów,
 - g) wycinka i nasadzenia drzew,
 - h) montaż i demontaż reklam,
 - i) kolorystyka elewacji zewnętrznych,
 - j) podziały i scalenia nieruchomości,
 - k) zmiany sposobu użytkowania,

- 3) w strefie B ochrony konserwatorskiej nakazuje się:
 - a) zachowanie historycznego rozplanowania ulic i placów oraz historycznej linii zabudowy,
 - b) zachowanie historycznej parcelacji, z dopuszczeniem zmian, które mają na celu regulację granic nieruchomości, wydzielenie dróg i dojazdów oraz wydzielenie działek pod urządzenia infrastruktury technicznej,
 - c) zachowanie zabytkowej zabudowy, tj. obiektów wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji zabytków miasta,
 - d) zharmonizowanie nowych obiektów sytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków zabytkowych w zakresie skali, formy architektonicznej, wykończenia elewacji oraz kształtu i pokrycia dachu,
 - e) zharmonizowanie form nawierzchni placów, ciągów pieszo-jezdnych i chodników z wykorzystaniem materiałów takich jak kostka kamienna, bruk kamienny, płyty kamienne lub innych materiałów nawiązujących do historycznej nawierzchni ulic i placów,
 - f) w stosunku do elementów wyposażenia ulic i placów publicznych tj. oświetlenia ulicznego, koszy na śmieci, ławek, barier ochronnych, stosowanie wzornictwa i detalu o historycznym odniesieniu oraz ujednolicenie formy obiektów dla całego obszaru,
 - g) zakaz sytuowania nowych i likwidację istniejących nośników reklamowych,
- 4) w strefie „B” ochrony konserwatorskiej wszelkie prace budowlane na obszarach lub w obiektach wpisanych do rejestru zabytków wymagają pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- 5) w strefie „B” ochrony konserwatorskiej prowadzenie następujących prac wymaga uzyskania pozytywnej opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:
 - a) rozbiórka obiektu,
 - b) budowa nowych obiektów,
 - c) przebudowa i remont obiektu,
 - d) budowa ulic, placów i chodników,
 - e) budowa i modernizacja sieci infrastruktury technicznej z przyłączami,
 - f) budowa wyposażenia ulic i placów,
 - g) wycinki i nasadzenia drzew,
 - h) podziały nieruchomości,
- 6) w strefie „OW” ochrony dziedzictwa archeologicznego prace ziemne można prowadzić z udziałem uprawnionego archeologa lub jednostki

archeologicznej po uzyskaniu pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,

- 7) w strefie „E” ochrony ekspozycji nakazuje się:
 - a) zachowanie widoczności i ekspozycji historycznej panoramy staromiejskiej części miasta z ulicy Trasa Warszawska m.in. poprzez ustalenie maksymalnej wysokości projektowanej zabudowy na poziomie zabudowy istniejącej, podporządkowanie projektowanej zieleni wysokiej elementom historycznego układu ulic, usunięcie obiektów dysharmonizujących, a w szczególności wolnostojących nośników reklamowych i tymczasowych obiektów handlowo-usługowych;
 - b) ustala się ochronę ekspozycji sylwety zespołu staromiejskiego oraz ekspozycji elementów historycznego układu urbanistycznego ze szczególnym uwzględnieniem osi widokowych oraz punktów widokowych, zgodnie z rysunkiem planu,
- 8) w strefie „E” ochrony ekspozycji prowadzenie następujących przedsięwzięć wymaga uzyskania pozytywnej opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:
 - a) budowa nowych obiektów,
 - b) budowa placów, ulic i chodników,
 - c) projektowanie i realizacja zieleni.

4.4 Wynikające z uwarunkowań ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego na terenie Miasta Konina obejmuje różnorodne formy.

Obszary chronionego krajobrazu

Niewielkie, peryferyjne fragmenty w obrębie północnej części miasta znalazły się w granicach obszarów chronionego krajobrazu ustanowionych uchwałą nr 53 WRN w Koninie z dnia 29 stycznia 1986 roku. Są to:

- Goplańsko-Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu, który swoim zasięgiem obejmuje okolice jez. Pątnowskiego oraz tereny miasta położone po wschodniej stronie kanału Warta-Gopło. W obszarze tym obowiązują ograniczenia zawarte w powyższej uchwale oraz

w rozporządzeniu nr 14 Wojewody Konińskiego z dnia 23.07.1998 r.(Dz. Urz. Woj. Konińskiego Nr 28 poz.144).

- Powidzko - Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu. Na terenie Konina w jego obrębie znalazły się jedynie niewielki kompleks leśny na południowym brzegu Jez. Gosławskiego oraz zachodnia część os. Chorzeń.

Pomniki przyrody na terenie miasta Konina

Nr ewid.	Data utworzenia	Podstawa prawna	Nazwa obiektu	Położenie	Opis
42	15.11.1958	Orzeczenie nr 633 Prezydium WRN w Poznaniu	Dąb szypułkowy	Park im. Chopina	Obwód pierścienicy 280 cm wysokość 30 m
43	15.11.1958	Orzeczenie nr 634 Prezydium WRN w Poznaniu	Dąb szypułkowy	Park im. Chopina	Obwód pierścienicy 350 cm wysokość 32 m
146	16.12.1980	Decyzja Wojewody Konińskiego	Głaz narzutowy	Os. Legionów al. 1 Maja	Obwód 5,5 m; wys. 2,0 m granit różowy średniziar.
153	16.12.1980	Decyzja Wojewody Konińskiego	Głaz	Cmentarz	Obwód 5,5 m; wys. 2,5 m
159	7.12.1983	Decyzja Wojewody Konińskiego	Głaz narzutowy	Rudzica zwirownia	Obwód 5,5 m; wys. 2,1 m, eratyk granitowy, czerwony, skrytokrystaliczny
199	16.12.1998	Rozporządzenie nr 29 Wojewody	Grusza pospolita	ul. Kamienna 33, dz. Nr	Obwód pierścienicy 224 cm wysokość 16

		Konińskiego		320 posesja I. Bisiorek	m
--	--	-------------	--	-------------------------------	---

Obszary NATURA 2000

Na terenie miasta funkcjonują dwa obszary sieci Natura 2000 obejmujące swoim zasięgiem dolinę Warty oraz jej okolice:

- „Dolina Środkowej Warty” (PLB 300002 - obszar specjalnej ochrony ptaków);
- „Ostoja Nadwarciańska ”(PLH 300009 – obszar specjalnej ochrony siedlisk).

W obrębie Konina dolina zachowała bardziej naturalny charakter. Jej zachodnia część nie została obwałowana i podlega okresowym zalewom. Teren ten jest zajęty przez mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, zadrzewień łągowych oraz zarastających szuwarem starorzeczy. Występują tu co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie łągowym.

Zagrożeniem jest ograniczenie wezbrań roztopowych oraz nieprzewidywalne zalewy po nawalnych deszczach letnich w okresie od czerwca do sierpnia. Zmiana reżimu hydrologicznego prowadzi do ograniczenia gospodarki łąkowej i pastwiskowej, a w konsekwencji do ekspansji roślinności krzewiastej i drzewiastej na tereny otwarte. Zmiana stosunków wodnych ma również negatywny wpływ na zdrowotność lasów łągowych w zachodniej części obszaru.

4.5. Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i szczególnych zagrożeń

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. Nr 212, poz. 2153) Miasto Konin posiada opracowany w styczniu 2012 r. plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i szczególnych zagrożeń. Plan ten jest corocznie aktualizowany.

4. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami

(art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz inne określone przez gminę)

1. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
2. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
7. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

6. Priorytety i działania dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Priorytet	Działania
I. Planowa i konsekwentna realizacja zadań samorządowych w zakresie ochrony zabytków.	<p>W przyjętym Wieloletnim Planie Inwestycyjnym dla miasta Konina zostało określone zadanie, które w istotny sposób odnosi się do realizacji przez samorząd miasta działań, związanych z ochroną zabytków.</p> <p>Do najważniejszych, planowanych działań związanych z obiektami wpisanymi do rejestru lub ewidencji zabytków należy modernizacja „Domu Zemełki”.</p> <p>Czas realizacji projektu uzależniony będzie od posiadanych bądź pozyskiwanych środków finansowych na ich realizację.</p> <p>W ramach trybu pozakonkursowego Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020 będzie realizowane zadanie „Rozwój kluczowego szlaku dziedzictwa kulturowego województwa wielkopolskiego pn. Szlak Piastowski”. Miasto Konin jest jednym z pięciu partnerów projektu dla którego priorytetowym elementem infrastrukturalnym obejmującym działania inwestycyjne na trasie Szlaku Piastowskiego jest zagospodarowanie otoczenia Słupa Drogowego w Koninie.</p> <p>Planowana inwestycja dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none">A. Remontu podstawy SłupaB. Wygrodenia terenu wokół SłupaC. Zagospodarowania otoczenia słupa związane z jego wyeksponowaniemD. Założenia monitoringuE. Skanowania laserowego niezbędnego do sporządzania cyfrowej dokumentacji

	<p>architektoniczno - budowlanej</p> <p>Kolejnymi etapami realizacji projektu będą:</p> <ol style="list-style-type: none">1. działania związane z oznakowaniem obiektów znajdujących na trasie Szlaku Piastowskiego na terenie województwa wielkopolskiego2. kompleksowa promocja zrealizowanych obiektów Szlaku Piastowskiego <p>W zadaniach samorządu w zakresie ochrony zabytków mieszczą się także:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Obiekty będące w posiadaniu lub użytkowaniu przez samorząd miasta, które znajdują się w rejestrze zabytków miasta Konina:<ul style="list-style-type: none">- park, ul. Skrókowa - w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2018-2023 zadanie zagospodarowania parku dworskiego,- Ratusz ul. 3 maja/Wiosny Ludów,- budynek Starostwa, Plac Wolności 1,- dom, Plac Wolności 6,- dom, Plac Wolności 16 - w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2018-2023 Zadanie Przebudowa zabytkowej kamienicy „Dom Zemełki” w Koninie na poszerzenie działalności COP- cmentarz wojenny ul. Szpitalna. <p>Obiekty w dobrym stanie. Bieżące utrzymanie i konserwacja obiektów.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Obiekty będące w posiadaniu lub użytkowaniu przez samorząd miasta, które znajdują się w ewidencji zabytków miasta Konina:<ul style="list-style-type: none">- dawny cmentarz żydowski ul. Nadrzeczna,- budynek Zespołu Szkół Hutniczych, ul. Kolska 1,- budynek Szkoły Podstawowej nr 1, ul. Kolska 2,
--	---

- budynek Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Wodna 1,
- budynek Szkoły Podstawowej w Gosławicach, ul. Staffa 5,
- budynek dawnych jatek, obecnie sala sesyjna UM, ul. 3 Maja/Wiosny Ludów,
- budynek Państwowej Szkoły Muzycznej, ul. 3 Maja 50,
- Park Miejski im. F.Chopina, ul. Kościuszki,
- remiza strażacka w Gosławicach, ul. Muzelana 2,
- dom, ul. Kaliska 20,
- dom, Plac Zamkowy 7,
- dom, Plac Zamkowy 8,
- dom, Plac zamkowy 12.

Obiekty w dobrym stanie. Bieżące utrzymanie i konserwacja obiektów.

- Opracowanie pełnej dokumentacji zasobów kulturowych miasta, z wykorzystaniem najnowszych technik badawczych i wizualizacji(3D).
- Rewaloryzacja zespołów zabytkowej zieleni (parków, cmentarzy).
- Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy zabytkowych zespołach zieleni (gminnych parkach, cmentarzach, miejscach pamięci).
- Stała współpraca samorządu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Gminna ewidencja zabytków.

Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków wynika z ustawy o ochronie zabytków

	<p>i opiece nad zabytkami. Gminna ewidencja zabytków dla miasta Konina została opracowana w 2008 r.</p> <p>W roku 2014 dokonano aktualizacji gminnej ewidencji zabytków nieruchomości. Wykonano karty adresowe obiektów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych i wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.</p> <p>Gminna ewidencja zabytków będzie podlegała okresowej aktualizacji poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ wykreślanie z ewidencji zabytków nieruchomości obiektów, które zostały rozebrane, gruntownie przebudowane i utraciły już cechy zabytkowe, uzupełnianie o zmiany stanu prawnego obiektu, jak aktualne formy ochrony - w porozumieniu z konserwatorem zabytków,▪ uzupełnianie ewidencji zabytków nieruchomości o nowe obiekty, po otrzymaniu zawiadomienia konserwatora zabytków o wpisie do rejestru zabytków lub włączeniu ich do wojewódzkiej ewidencji zabytków. <p>Gminna ewidencja zabytków archeologicznych.</p> <p>Istniejąca ewidencja zabytków archeologicznych będzie uzupełniana i weryfikowana poprzez włączanie informacji o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, oraz na podstawie uzyskiwanych wyników badań weryfikacyjnych AZP, zgodnie z informacjami przekazywanymi przez WUOZ w Poznaniu, Delegatura w Koninie.</p>
--	--

<p>II. Kształtowanie społecznej potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego. Społeczni opiekunowie zabytków</p>	<p>Władze samorządowe dążyć będą do reaktywowania społecznych służb, związanych z ochroną zabytków.</p> <p>Ustawa stanowi, że społeczni opiekunowie zabytków podejmują działania związane z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie oraz upowszechniają wiedzę o zabytkach. Społeczny opiekun zabytków współdziała z wojewódzkim konserwatorem zabytków i starostą w sprawach ochrony zabytków i opieki nad tymi zabytkami. Społecznym opiekunem zabytków może być osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie oraz posiada wiedzę w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.</p> <p>Zadania społecznego opiekuna zabytków może wykonywać również osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.</p> <p>Społecznego opiekuna zabytków ustanawia, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, starosta właściwy dla miejsca zamieszkania (siedziby) kandydata na społecznego opiekuna zabytków. Starosta prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków. Społeczny opiekun zabytków jest uprawniony do pouczenia osób naruszających przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.</p> <p>Osobie fizycznej pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków starosta wydaje legitymację społecznego opiekuna zabytków. Osobie prawnej lub innej jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, pełniącej funkcję społecznego opiekuna zabytków, starosta wydaje zaświadczenie.</p> <p>Osobom zasłużonym w sprawowaniu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przyznaje się odznakę "Za opiekę nad zabytkami".</p>
---	---

<p>III. Racjonalne wykorzystanie gminnych funduszy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Konin dotuje remont zabytków, przyznając na ten cel corocznie środki z budżetu miasta. Rada Miasta Konina podjęła w tym celu uchwałę nr 645 z dnia 26 kwietnia 2006 r. w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji i rozliczenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, sytuowanych w granicach administracyjnych Miasta Konina i nie stanowiących własności miasta. O dotacje mogą ubiegać się osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego. ▪ Podejmowanie starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na odnowę zabytków będących własnością miasta Konina. ▪ Wspieranie wszelkich inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami. ▪ Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta Konina o możliwościach pozyskiwania środków na ich rewitalizację.
<p>IV. Wypracowanie modelu współdziałania samorządu z właścicielami i posiadaczami obiektów wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków.</p>	<p>Celem działań w tym zakresie będzie upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej.</p> <p>Realizacja tego celu polegać będzie na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Promowaniu prawidłowych postaw poprzez wszelkiego typu konkursy na dobrze utrzymane, zadbane i otoczone właściwą opieką zabytki.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ustanowienie i przyznawanie nagrody Prezydenta Miasta Konina za osiągnięcia w dziedzinie ochrony zabytków na terenie miasta. Uzgadnianie z właścicielami obiektów o walorach zabytkowych możliwości ich wpisu do ewidencji lub rejestru zabytków, prowadzonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. ▪ Wspieranie wydawnictw popularyzatorskich. ▪ Popieranie działań organizacji pozarządowych w realizacji zadań związanych z ochroną dziedzictwa narodowego. ▪ Oznakowanie zabytków wpisanych do rejestru zabytków znakiem informacyjnym (znak Konwencji Haskiej).
<p>V. Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego.</p>	<p>Celem działań w zakresie edukacji społeczeństwa będzie przede wszystkim kształcenie w duchu poszanowania dla autentyzmu oraz wartości materialnych i niematerialnych wspólnego, wielokulturowego społeczeństwa.</p> <p>Wynika to między innymi z wielokulturowości miasta, którą szczyci się do dnia dzisiejszego. W działaniu tym istotne będzie także kształtowanie wiedzy i dumy z przeszłości, tradycji, wiedzy o sposobie życia i pracy przodków, zaakcentowanie najważniejszych postaci z dziejów miasta.</p> <p>Realizacja tego celu polegać będzie na :</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kształtowaniu postaw promujących działania chroniące zabytki, z równoczesnym wskazywaniem negatywnych działań degradujących ich wartości. ▪ Prowadzenie i doskonalenie edukacji na rzecz ochrony dziedzictwa na wszystkich poziomach szkół, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych i idei małych ojczyzn.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzenie edukacji kadr nauczycielskich i samorządowych. ▪ Prowadzenie aktywnej współpracy i rozwijanie w mediach stałych programów edukacyjnych i popularyzatorskich, z promowaniem dobrych przykładów związanych z ochroną dziedzictwa narodowego. ▪ Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji różnorodnych przedsięwzięć: konferencje, sesje popularno naukowe, rajdy - popularyzujących dziedzictwo kulturowe miasta. ▪ Popularyzacja osiągnięć poprzez wszelkiego typu konkursy promujące wiedzę i znanstwo dziedzictwa kulturowego. ▪ Internetowe upowszechnianie informacji o zabytkach. ▪ Publikowanie informacji i materiałów o obiektach zabytkowych oraz opiece nad zabytkami w mediach. ▪ Organizowanie wystaw związanych z zagadnieniami ochrony zabytków i opiece nad zabytkami. ▪ Wspieranie rozwoju Muzeum Okręgowego w Koninie w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. ▪ Inicjowanie i współpraca w zakresie obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa w mieście.
<p>VI. Wykreowanie wizerunku miasta o dużych walorach kulturowych poprzez promocję wartości materialnych oraz niematerialnych dziedzictwa</p>	<p>Działania w tym zakresie będą związane ze zmianą dotychczasowego wizerunku miasta, najczęściej kojarzonego z miastem przemysłowym.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Najistotniejsze zadania w tym zakresie będą polegały na: Wykorzystaniu zabytków do stworzenia produktu turystycznego – turystyka kulturowa. ▪ Wyznaczenie tras historycznych i szlaków turystycznych na obszarze miasta, wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego.

kulturowego, zwłaszcza zabytków.

- Realizacja porozumienia pn.: „Koordynacja Szlaku Piastowskiego na terenie województwa wielkopolskiego”, na którym znalazł się Konin.
- Podkreślanie szczególnego charakteru najważniejszych obiektów zabytkowych miasta, poprzez właściwą ich ekspozycję – zastosowanie jednolitego oznakowania, iluminacje.
- Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność obiektów zabytkowych dla potrzeb społecznych, kulturowych i turystycznych – organizacja imprez.
- Współpraca z PTTK Oddział w Koninie w zakresie promocji walorów kulturowych Konina poprzez edukację i doskonalenie przewodników terenowych.
- Kontynuacja działań związanych z promocją materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego miasta na corocznych międzynarodowych i krajowych targach i giełdach turystycznych, takich jak np.:
 - „GLOBalnie” w Katowicach,
 - MTT we Wrocławiu,
 - „TOUR SALON” w Poznaniu,
 - „Wiatr i Woda” w Warszawie.
- Nawiązanie ściślejszej współpracy z miastami partnerskimi w zakresie promocji walorów kulturowych miasta i podjęciu nowych inicjatyw z tym związanych.
- Nawiązanie ściślejszej współpracy ze szkołami wyższymi, której celem będzie możliwość planowania tematów prac licencjackich bądź magisterskich, popularyzujących i promujących dorobek i historię miasta.
- Wspieranie stowarzyszeń w opracowaniu publikacji materiałów dotyczących historii i zabytków miasta Konina:
 - Towarzystwo Przyjaciół Konina,

	<ul style="list-style-type: none">- Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze Oddział w Koninie.▪ Kontynuacja poprawy estetyki ulic, szczególnie konińskiej Starówki - nowe nawierzchnie, reklamy, oświetlenie.▪ Stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych, związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach, warsztatach i konferencjach.▪ Podjęcie działań zmierzających do zagospodarowania Domu Zemelki i zorganizowanie w nim ekspozycji o historii miasta.▪ Ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad ich udostępniania.
--	--

„Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Konina na lata 2017 – 2020” posiada formułę otwartą; aktualizacja programu może następować w miarę pojawiania się nowych projektów oraz nowych możliwości organizacyjnych i finansowych dla realizacji określonych celów.

7. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

Instrumenty prawne

- Wzmocnienie mechanizmów przestrzegania, stosowania i egzekwowania prawa w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego.
- Tworzenie warunków prawa miejscowego do odpowiedzialnego kreowania i realizowania ochrony dziedzictwa przez osoby prawne i fizyczne, związki wyznaniowe i organizacje pozarządowe.

Instrumenty finansowe

- Ustalenie czytelnych kryteriów oraz usprawnienie systemu rozdziału środków finansowych z budżetu miasta.
- Utrzymanie i poszerzenie sprawdzonych systemów funkcjonowania wspierania ochrony dziedzictwa.
- Wypracowanie sposobu i metod praktycznego doradztwa dla użytkowników i właścicieli obiektów zabytkowych w poszukiwaniu środków na ochronę i prace konserwatorskie.

Instrumenty społeczne

- Edukacja społeczeństwa.
- Uzyskanie poparcia lokalnej społeczności dla programu poprzez sprawną komunikację.
- Edukacja właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Koordinacja i kontrola

- Gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania, postępach i wynikach prac konserwatorskich i restauratorskich.
- Koordinacja działań w zakresie realizacji zadań istotnych dla ochrony zabytków wynikających z:
 - Strategii Rozwoju Miasta Konina na lata 2015 - 2020
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
 - Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy.
 - Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Konina na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

8. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

Celem działania jest gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania, postępach i wynikach prac konserwatorskich i restauratorskich, zagrożeniach, prawidłowości zarządzania i bezpieczeństwie użytkowania obiektów zabytkowych oraz innych formach ochrony dziedzictwa kulturowego.

Dokonywanie przeglądu dokumentów źródłowych pod kątem ich zgodności z aktualnym stanem oraz konieczności wnoszenia ich aktualizacji i ewentualnego komentarza aktualizacyjnego.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Prezydenta Miasta Konina zobowiązany jest do sporządzania co 2 lata sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami. Sprawozdanie to przedstawiane jest Radzie Miasta Konina. Po 4 latach program powinien zostać zaktualizowany i ponownie przyjęty przez Radę Miasta Konina.

9. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Ustawowy obowiązek utrzymania zabytku we właściwym stanie, co wiąże się m.in. z prowadzeniem i finansowaniem przy nim prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych spoczywa na jego posiadaczu, który dysponuje tytułem prawnym do zabytku wynikającym z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego, prowadzenie i finansowanie wspomnianych robót jest jej zadaniem własnym.

Wszystkie podmioty zobowiązane do finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków mogą ubiegać się o ich dofinansowanie ze środków m.in.:

1) Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Zasady finansowania opieki nad zabytkami określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 ze zm.). Szczegółowe uregulowania w tym zakresie zawiera Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 września 2017 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (poz. 1674).

Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Ochrona Zabytków realizowany jest w ramach corocznie ogłaszanych priorytetów. Strategicznym celem programu jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne. Kluczowe dla realizacji celów programu są zadania prowadzące do zabezpieczenia, zachowania i utrwalenia substancji zabytku, w ramach programu dofinansowania nie mogą zaś uzyskać projekty zakładające adaptację, przebudowę obiektów zabytkowych lub ich znaczącą rekonstrukcję.

Witryna internetowa: <http://www.mkidn.gov.pl>

2) Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu

Dotacje Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków reguluje ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187 ze zm.) . Dotacje są udzielane w celu poprawy stanu zachowania zabytków poprzez ochronę i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, konserwację i rewaloryzację zabytków, udostępnianie zabytków na cele publiczne. Kwalifikują się prace prowadzone przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, realizowane bez udziału środków europejskich. Planowane w roku udzielenia dotacji lub prowadzone w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku (refundacja). Uprawnionymi wnioskodawcami są jednostki posiadające tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkownika wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego.

Zasady udzielania dotacji:

- dofinansowanie może obejmować jedynie nakłady konieczne na prace określone w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- dofinansowanie może być udzielone do wysokości 50 % nakładów koniecznych. W wyjątkowych wypadkach (wyjątkowa wartość historyczna, artystyczna lub naukowa obiektu, wymagane przeprowadzenie złożonych technologicznie robót, stan zachowania zabytku wymaga natychmiastowej interwencji) dofinansowanie może stanowić 100 % wartości robót.

Witryna internetowa: <http://www.wosoz.bip-i.pl/public>

3) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego

Dotacje udzielane są na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXX/771/17 z dnia 24 kwietnia 2017 roku. Dotacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego udzielane są w ramach otwartego konkursu ofert na zadania publiczne Województwa Wielkopolskiego w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego - ochrona zabytków i opieka nad zabytkami. O dotację może ubiegać się podmiot posiadający tytuł prawny do zabytku położonego lub znajdującego się na obszarze województwa wielkopolskiego. Z budżetu Województwa Wielkopolskiego mogą być udzielane dotacje celowe na prace lub roboty przy zabytku dostępnym publicznie, posiadającym istotne znaczenie historyczne, artystyczne lub kulturowe. Dotacja może zostać udzielona do 70% ogółu nakładów na prace lub roboty. W uzasadnionych przypadkach, gdy zabytek posiada wyjątkową wartość

historyczną, artystyczną lub naukową lub gdy wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, a także w sytuacji, gdy konieczne jest niezwłoczne podjęcie prac lub robót, może być udzielona dotacja do 100 % nakładów. Podstawą udzielenia dotacji jest prawidłowo złożony wniosek wraz z kompletem załączników.

Witryna internetowa: <http://www.bip.umww.pl>

4) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Dotacje z Funduszu Kościelnego są udzielane wyłącznie na remonty i konserwację zabytkowych obiektów o charakterze sakralnym i to tylko na wykonywanie podstawowych prac zabezpieczających sam obiekt (w szczególności remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, odgromowej, przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej itp.). Z Funduszu nie finansuje się remontów i konserwacji obiektów towarzyszących (takich jak np.: dzwonnice wolnostojące, krzyże) ruchomego wyposażenia obiektów sakralnych (takich jak np.: obrazy, ikonostasy, stalle, epitafia, szaty i naczynia liturgiczne, instrumenty muzyczne, dzwony) oraz otoczenia świątyni, a także stałych elementów wystroju wnętrz (takich jak np.: polichromie, freski, witraże i posadzki).

Witryna internetowa: <http://www.mswia.gov.pl>

5) Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) jest głównym źródłem finansowania w Polsce inwestycji proekologicznych. Wraz z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej NFOŚiGW tworzy system funduszy ekologicznych. W oparciu o Wspólną Strategię działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013 - 2016 z perspektywą do 2020 r., realizuje politykę ochrony środowiska w Polsce. Służą temu stabilne przychody, doświadczone kadry oraz wypracowane formy współpracy z beneficjentami.

Wyznaczony cel generalny Strategii działania NFOŚiGW: „Poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne,

skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku”, który realizowany jest w ramach czterech priorytetów:

- Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
- Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi;
- Ochrona atmosfery;
- Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów.

Witryna internetowa: <http://www.wfosgw.poznan.pl>

6) Działania o charakterze strategicznym i ponadregionalnym mogą liczyć na finansowanie z Funduszy Unii Europejskiej, m.in.:

- a) **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR)**, którego działalność koncentruje się na różnych dziedzinach, m.in. rozwój turystyki oraz inwestycje w dziedzinie kultury.
- b) **Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2009-2014**. Pomoc finansowa udzielana jest w 8 obszarach priorytetowych, w tym „Ochrona dziedzictwa kulturowego”.
- c) **Programu Infrastruktura i Środowisko 2014–2020**. To największy program Unii Europejskiej, który jest finansowany z środków Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach Programu realizowane są projekty infrastrukturalne o znaczeniu krajowym lub międzynarodowym dotyczące ochrony środowiska, transportu, bezpieczeństwa energetycznego, a także ochrony zdrowia i dziedzictwa kulturowego.

Projekty infrastrukturalne z zakresu kultury w latach 2014 – 2020 realizowane będą w ramach VIII osi priorytetowej Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, dla której Instytucją Pośredniczącą jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach VIII osi Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 będzie można realizować projekty przede wszystkim z zakresu zachowania dziedzictwa kulturowego: renowacji zabytków wraz z otoczeniem, konserwacji zabytków ruchomych, zabytkowych parków i ogrodów. Ponadto, dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty mające na celu przebudowę czy rozbudowę instytucji kultury oraz szkół i uczelni artystycznych z przeznaczeniem ich na cele kulturalne.

Wymienione źródła finansowania są wskazówką dla właścicieli obiektów zabytkowych. Szczegółowe informacje dotyczące rodzaju finansowanych zadań, uprawnionych wnioskodawców, trybu składania wniosków, kryteriów oceny i warunków rozliczenia można znaleźć na stronach internetowych instytucji udzielających pomocy finansowej.